

Vietnam, Kina og Kampuchea

Artikler og dokumenter om
konflikten i Sydøstasien

Dansk Vietnamesisk Forening

Hvorfor krig mellem Vietnam, Kina og Kampuchea?

Med befrielsen i 1975 af Vietnam, Laos og Kampuchea efter kampen mod USA-imperialismen troede vi alle at freden endelig var kommet til de tre lande. Men Indokina er igen dybt involveret i konflikt og krig. Med denne pjece søger vi at belyse nogen af årsagerne til den nye konflikt.

Peter Wivel, der er journalist ved Information, behandler Kinas udenrigspolitik og forhold til Vietnam. Journalist ved Land og Folk Johan Suszkiewicz behandler Vietnams udenrigspolitik og forhold til Sovjetunionen. Stud. mag. Inger W. Johansen behandler udviklingen i Kampuchea under Pol Pot regeringen frem til KNUFNS magtovertagelse. Can. mag. Irene Nørlund behandler udviklingen internt i Vietnam og Kampuchea.

Endvidere bringer vi en artikel af amerikaneren Gareth Porter om Kinas politik overfor landene i Sydøstasien. Som dokumenter bringer vi traktaten mellem Vietnam og Kampuchea og en rapport fra Kampucheas Revolutionsråds møde den 7. marts. 1979.

ISBN 87 87 663 02 3

Pris: 10 kr.

Vietnam, Kina og Kampuchea

**Artikler og dokumenter om
konflikten i Sydøstasien**

(c) Forfatterne og Dansk Vietnamesisk Forening. April 79.
Tilrettelægning: Jan Cadovius og Wilfred Gluud.
Oversættere: Nanna Brammer, Esther Brink, Wilfred Gluud,
Lance V. Jensen, Kirsten Vagn Jensen, Irene Nørlund.
Forsideillustration: Linoleumssnit af Yukari Ochiai.
Eget tryk. ISBN. 87 87 663 02 3

INDHOLD.side

Forord:	6
Peter Wivel: Kinas udenrigspolitik,	7
Johan Suszkiewicz: Vietnams udenrigspolitik,	14
Inger Johansen: Kampuchea siden april 1975,	21
Irene Nørlund: Udviklingen i Vietnam og Laos,	31
Gareth Porter:	43
Vu Van Thanh: Tale ved DVF's Solidaritetskonference 23.-24. marts.	53.
 <u>Dokumenter:</u>	
Traktat mellem Vietnam og Kampuchea (18.2.79)	55
Rapport fra Kampuchea's Revolutionsråd (7.3.79)	59
Resolution fra DVF's Solidaritetkonference 23.-24.3.	72

EQBQBD

Dansk Vietnamesisk Forening holdt den 23.-24. marts 1979 en konference under overskriften "Solidaritet med Vietnams Folk". Konferencen havde to hovedformål, dels at bidrage til en politiks afklaring af udviklingen i Sydøstasien, og dels at fremme den aktive solidaritet med Vietnam.

Denne pjece er en af konferencens resultater, idet der var bred enighed om at de 4 indlederes oplæg var så gode at de fortjente videre udbredelse. Vi takker Peter Wivel, Johan Suszkiewicz, Inger Johansen og Irene Nørlund for at vi må bruge deres artikler.

Fra konferencematerialet har vi oversat en artikel af amerikaneren Gareth Porter, der oprindeligt var et indlæg på en konference i Sverige.

Konferencen blev besøgt af Vu Van Thanh, der er l. sekretær ved Vietnams ambassade i Stockholm, og vi bringer hans tale. Endvidere bringer vi den resolution som konferencen vedtog.

For yderligere at belyse forholdet mellem Vietnam og Kampuchea bringer vi traktaten mellem de to lande, og en rapport fra Kampuchejas Revolutionsråd den 7. marts 1979.

Dansk Vietnamesisk Forening

KINAS UDENRIGSPOLITIK, fredag den 23. marts, 1979.

Kina har traditionelt været betragtet som et land, der - skønt det i visse henseender er at betragte som en stormagt - har afstået fra at benytte militære interventioner i sine nabolande. Ganske vist lå Kina i 50'ernes begyndelse, kort efter Folkerepublikkens grundlæggelse, i krig med USA på den koreanske halvø. Men her var klart tale om et forsvar imod en amerikansk trussel over for den nyetablerede socialistiske stat. I 1962 kom Kina ud i en månedlang væbnet grænsekonflikt med Indien. Denne konflikt blev det officielle startsskud i den ideologiske krig mellem Sovjetunionen og Kina, selv om der skal have været blodige sammenstød direkte mellem de to lande tidligere i den kinesiske grænseprovins Sinkiang. Men på trods af denne konflikt med Indien, der af Kina blev betragtet som sovjetisk allieret, var nok så voldsom, blev den dog hurtigt overstået. Stridighederne mellem Sovjetunionen og Kina fortsatte på det verbale plan - afbrudt af "episoder" ved Ussuri-floden og i Sinkiang i 1969 - og i den 3. verden. I en tid, hvor den amerikanske krigsmaskine rullede frem over Sydøstasien, kunne disse episoder betragtes som langt mere ubetydelige, end de senere har vist sig at være.

Først Kinas væbnede aggression imod Vietnam den 17. februar i år - den meget omtalte "lærestreg", som skolemeistrene i Peking har følt sig kaldede til at give deres sydlige nabo - har for alvor åbnet verdens øjne for den eventyrlige kurs, Kinas udenrigspolitik er slået ind på. En revision af den kinesiske politik og et tilbageblik trænger sig på. Og i den forbindelse træder en meget ubehagelig linje stadig mere tydeligt frem: Hvorfor har Kina åbenlyst flirtet med fascister som afdøde general Francisco Franco, med de græske juntaoberster, med Argentinas general Videla, med det fascistiske Chile, hvor for skal man opleve blakkede NATO-generalers parade gennem Peking, en vej, der i forvejen var banet af Vesttysklands Franz Josef Strauss, hvilke mål tjener alliancen med Sydøstasiens to tidligere imperialistiske stormagter Japan og USA, hvordan skal vi forklare, at formand Hua Guofeng få måneder før shahen blev styrtet af sit eget folk gav ham sin opvartning i Teheran, hvordan kan Kina støtte en så korruperet hersker som Zaires general Mobuto, der snart går samme vej som shahen, hvad var Kinas rolle i Angola o.s.v., o.s.v.?

Der er sket skift i den kinesiske udenrigspolitik, ligesom der er sket skift i landets indenrigspolitik. Men overraskende nok falder disse skift ikke ganske sammen. Der synes i den kinesiske udenrigspolitik at være nogle elementer, der er hævet over de talløse indenrigspoliti-

ske omskiftelser, Kina har oplevet siden Folkerepublikkens oprettelse.

Et af disse manifesterede træk er den ideologiske modstand mod Sovjetunionen, der trådte klart frem efter Sovjetunionens selvopgør med Stalin-æraen i 1956. Men allerede to år tidligere, i 1954, havde den kinesiske ministerpræsident Chou Enlai på geneve-konferencen slået fast, at alle fremmede tropper i Indokina skulle trækkes tilbage. På spørgsmålet om det også gjaldt de vietnamske tropper, der befandt sig i nabolandet Laos, svarede Chou: "Alle". Allerede på dette tidspunkt stod det klart for Kina, at man ikke ønskede en styrket Indokinesisk-union ved sin sydlige grænse. Kina ønskede at afgrænse sig i forholdet til sine naboer både mod nord og syd.

Der var dog på dette tidspunkt langt fra tale om, at Kina ville svigte Vietnam i den befrielseskamp, landet førte mod de imperialistiske stormagter Frankrig og USA. Vietnam modtog en stor og uvurderlig støtte fra Kina.

Imidlertid indtrådte den anden bemærkelsesværdige ændring i den kinesiske udenrigspolitik - den første var bruddet med Moskva - under Kulturrevolutionen. Lin Biao, der var udpeget til formand Maos arvtager, lancerede i september 1965 sin berømte tale, hvori han udvidede det maoistiske guerillaprincip om landets omringning af byerne til at omfatte også den storpolitiske scene, hvor den 3. verden skulle omringe og tilintetgøre Vestens og Sovjetunionens metropoler. Kinas udenrigspolitik tog en mere militant drejning, udlandskinesere opfordredes til at gøre oprør mod "reaktionære" tyranner, hvor de var bosat, Mao-tse-tung-tænkningen skulle spredes i den kinesiske diaspora. I f.eks. Kampuchea dukkede fanatiske rødgardister op med appeller om at gribe til våben mod fyrst Sihanouk og omstyrte det dengang neutrale fyrstedømme. I Peking blev f.eks. den britiske ambassade brændt af.

I forholdet til Vietnam skete der også en kursændring. Rødgardister saboterede jernbaneforbindelsen mellem de to lande, og den kinesiske "dissident", der skjuler sig under pseudonymet Hsia Chih-yen (forfattere til "The Coldest Winter in Peking", der udkom i fjor), har fortalt, at Lin Biao bl.a. kritiserede Vietnam for ikke at indstille befolkningen på en langt mere langstrakt krig mod USA men tværtimod at foretrække en hurtigere afgørelse med moderne sovjetiske våben. Så ophidset skal den kinesiske forsvarsminister have været over denne efter hans opfattelse fejlagtige vietnamske taktik, at han i 1970 - ifølge Hsia Chih-yen - skal have overvejet at sende en kinesisk hær tværs gennem Laos og Kampuchea for at vriste PRG-partisanerne ud af Hanois og Moskvas indflydelse og bringe dem under kinesisk.

Lin blev styrtet i 1971, og kun en måned senere overtog Folkerepublikken Taiwans plads i De Forenede Nationer. Kulturrevolutionen var forbi, den udenrigspolitiske radikalisme tilsyneladende også. USAs præsident Nixon kom i 1972 til Peking, og vejen synes banet for endnu et dramatisk skift i den kinesiske udenrigspolitik. Man begyndte at indstille sig på amerikansk tilbagetrækning fra Sydøstasien og måske på en helt ny international styrkefordeling efter USAs hastigt fremadskridende magtsvækkelse og nederlag, ikke blot i området umiddelbart op til Kina men også på globalt plan.

Kina begyndte at udvikle teorien om de tre verdener, der blev endeligt præsenteret af viceministerpræsident Deng Xiaoping i FN i april 1974. For at forstå, hvor kompliceret forholdet mellem Kinas indenrigspolitik og landets udenrigspolitik er, skal man huske på, at Deng blev udrænset under Kulturrevolutionen, og at han i april 1974 var nyligt rehabiliteret for første gang. Men 3.verdener teorien udvikledes mens den kulturradikale guppe, "4. banden", havde en afgørende indflydelse, og den har holdt sig, eller rettere udviklet sig yderligere, efter at først Deng blev udrænset for anden gang, dernæst efter at de 4 blev styrtet ved Hua Guofengs statskup i oktober 1976, en måned efter Maos død, og efter at Ding for anden gang er blevet rehabiliteret.

Teorien om verdens deling i tre er teorien om Kinas nye alliancemuligheder og virkelige fjender. Ifølge den interessante teori, der angives at stamme fra Mao, men som Chou har været en betydningsfuld medforfatter af, kan verden opdeles i tre grupper 1. Supermagterne USA og Sovjetunionen, der kæmper om verdensherredømmet, 2. De midelstore kapitalistiske lande i Vesten, Japan, Canada, Australien og de østeuropæiske lande, der ifølge Kina er revisionistiske og har genoprettet kapitalismen. Disse lande har ikke sammenfaldende interesser med stormagterne, og Kina kan derfor indgå taktiske alliancer med dem. Endelig 3. landene i den 3. verden, hvortil Kina selv regner sig. Her finder vi Kinas naturlige alliancepartnere.

Teorien forklarer, at Sovjetunionen er blevet et såkaldt "socialimperialistisk land", det er ikke længere kommunistisk, og det deltager i det "imperialistiske festmåltid" i skarp konkurrence med USA. Denne konkurrence vil uundgåeligt føre til en 3. verdenskrig. Ved FN's generalforsamling i oktober 1976, sagde den iøvrigt senere styrtede udenrigsminister Chiao Kuanhua bl.a. følgende: "Den fortsatte heftige rivalisering mellem de to supermagter må med nødvendighed føre til krig en dag. Dette er noget, der er uafhængigt af den menneskelige vilje...

Som Formand Mao påpeger, er krig, i en tidsalder, hvor der findes klasser, en tildragelse mellem to fredspærioder. Faren for en ny verdenskrig vokser synligt, og folkene i alle lande må berede sig".

3. verdener-teorien er teorien om forberedelsen til den 3. verdenskrig. Om der er tale om en Cassandra, der for-gæves spår om den kommende katastrofe, eller tværtimod om en art ideologisk mobilisering, der skal forberede krigen, er svært at sige. Men følgende citat fra det kinesiske nyhedsbureau, Ny Kina (Hsinhua) fra januar 1976 virker ikke beroligende: "Hver krig skaber revolution eller revolutionen hindrer krig, så uanset hvad der sker udvikler den internationale situation sig i en retning, der er gunstig for folket, og verdens fremtid er lys, hvis bare verdens folk er beredte på den voksende krigsfare".

Eftersom Sovjetunionen ifølge kineserne ikke længere er kommunistisk, men tværtimod en endnu farligere imperialistisk magt end USA, må man imødegå dets indflydelse overalt på kloden. Kineserne ser det ikke som en fordel, at den 3. verden smider imperialismen på porten, hvis "socialimperialismen" i stedet træder ind ad bagdøren, eller med kinesernes eget fyndord: Hvad nytter det at sætte ulven på porten, når tigreren springer ind af vinduet.

Lad os nu vende tilbage til situationen i 1974, da denne teori skulle stå sin prøve. På dette tidspunkt lå bl.a. de portugisiske kolonier i det sydlige Afrika i krig med forskellige partisangrupperinger. Kina støttede i Angola såvel MPLA, FNLA og UNITA i overensstemmelse med den afrikanske enhedsorganisations paroler. Sovjetunionen støttede derimod kun MPLA, bl.a. fordi CIA støttede FNLA og Sydafrika UNITA. Kina var derfor tvunget til at svin-ge sin støtte over til de to reaktionære partisangruppe-ringer. Men en uventet udvikling afgjorde spillet. I april 1974 afsattes det diktatoriske styre i Portugal ved et fredeligt kup, "nellikerevolutionen", hvorved afri-kanske kolonier fik deres frihed langt tidligere, end de havde kunnet regne med.

I Angola betød det borgerkrig mellem partisanbevægelserne, men den Sovjet-støttede MPLA vandt som bekendt. Kina stod med et enormt internationalt prestigetab på grund af sin støtte til de to andre bevægelser side om side med CIA og Sydafrika.

Det fik en afgørende betydning for udviklingen i Vietnam. I begyndelsen af 1975 brød marionetregimerne i Kampuchea og Vietnam sammen, og i april kunne Khmer Rouge indtage Phom Penh og PRG-tropperne rykkede med nordvietnamesisk

støtte ind i Saigon. Kineserne stod over for et nyt Angola. Forgæves søgte en højtstående udsending i Hanoi at advare nordvietnameserne mod en for hurtig sejr i syden, Hanoi burde følge Paris-aftalerne overdrage magten i Saigon til en national samlingsregering.

Kina stod på dette tidspunkt bag Pol Pot-styret i Kampuchea - og venskabet svækkedes ikke af, at de rabiate Khmer rouge-folk gik igang med en tilbundsgående program over for de i Kampuchea boende kinesere, som enten blev myrdet eller måtte forlade landet. Kampuchea var en alt for vigtig brik i Indokina til at Peking kunne lade sig påvirke heraf. Hvis man på samme måde kunne sikre sig en eller anden indflydelse i Saigon, ville en Balkanisering af Sydøstasien være sikret - Kina havde allerede en ganske betydelig indflydelse i Laos.

Hanoi lyttede imidlertid ikke til Pekings råd, selv om man lod mange døre for en dialog med Kina stå åben. Men bl.a. det amerikanske afslag på en vietnamesisk anmodning - også i henhold til Paris-aftalerne - om økonomisk bistand, tvang Vietnam til at "slippe tigreren ind ad vinduet". Sovjetunionen blev i stadig stigende grad Vietnams allierede. Den 29. juni i fjor blev Vietnam medlem af COMECON, den 3. november undertegnede Moskva og Hanoi en samarbejds- og venskabstraktat. Allerede i foråret var det kommet til det endelige brud mellem Hanoi og Peking, bl.a. fordi Kina synes at være mere bekymret over de vietnamesiske kineseres skæbne end man havde været over de cambodianske.

Situationen i Indokina har siden udviklet sig til Kinas ugunst. Vietnam har undertegnet en samarbejds- og venskabstraktat med Laos og i januar i år støttede Vietnam massivt en omvæltning i Phnom Penh efter flere års blodige grænsestridigheder med Pol Pot-styret. Af venner i dette område kan Kina nu kun regne med Thailand.

Men på et andet plan har Kina tilføjet sin teori om verdens deling i tre nye elementer, så man kan tale om det fjerde skift i kinesisk udenrigspolitik. Kina har siden Hua Guofengs kup og Dengs anden tilbagekomst opgivet det maoistiske princip om at stole på egne kræfter og har kastet sig ind på verdensmarkedet. I august i fjor sluttede Kina en historisk venskabs- og samarbejdstraktat med Japan, vendt imod Sovjetunionen, og i december meddelte Peking og Washington samtidigt, at de to lande ville genoprette diplomatiske forbindelser. Begge beslutninger er af den største historiske betydning, idet Kina-Japan-aftalen kan blive forudsætningen for den første "ikke-hvide"-stormagtsalliance i nyere tid af helt afgørende betydning, ikke mindst, hvis den har USAs

støtte. På mange måder minder alliancen om den pagt, Tyskland i 1922 i al hemmelighed indgik med Sovjetunionen i Rapallo i Italien om de to landes gensidige støtte til militær- og industriel opbygning.

Kina har demonstreret sin anti-sovjetiske politik efter 3-verdener-teorien gennem sin støtte til Mobuto, shahen, Videla, Pinochet, o.s.v., o.s.v. Men først med krigshandlingen imod Vietnam i februar og marts i år synes teorien at være trådt op i en ny klasse, det er måske derfor kineserne taler så meget om, at der er tale om at give Vietnam en "lektion" eller en "lærestreg". Ganske vist siger f.eks. vore hjemlige KAP'ere, at aktionen er "et af de væsentligste bidrag til verdensfreden i 70'erne", men spørgsmålet er, om den verdensfred, man her tænker på, ikke er freden efter en 3. verdenskrig, så provokatorisk synes krigen at have været, en krig, vi i dag endnu ikke kan se afslutningen på. De tidligere kinesiske udtalelser om, at en sådan verdenskrig er "uafhængig af den menneskelige vilje", kan jo under alle omstændigheder let føre til en lidt skødeløs omgang med de ricici, f.eks. en invasion indebærer. Når krigen alligevel er uundgåelig, hvorfor så være så nøjeregnende...

Det synes temmelig klart, at teorien om verdens deling i tre er et dække over en kinesisk indtræden i det traditionelle stormagtsspil med de traditionelle stormagtsmidler. Den skal give en opsminket forklaring på en reel stormagtskonflikt mellem Kina og Sovjetunionen, en konflikt, som i sit væsen er ideologisk, men som - fordi ideologi også handler om indflydelse - har afgørende betydning for Kinas placering i den politiske magtbalance.

Asien-eksperten Tibor Mende skrev omtrent samtidig med 3-verdener-teoriens fremkomst, at der var flere udviklingsveje mulige for Kina: Kina kunne lukke sig af for omverdenen, Kina kunne komme til at berige civilisationen og den menneskelige erfaring med sine samfundsmæssige erobringer eller "det kan bukke under for historiens mest fundamentale og vedvarende fristelse: at ændre verdens magtbalance til sin egen fordel" ("Soleils levants: Japan et la Chine", her citeret efter Brun, Herish: Kinas udenrigspolitik, Kolding 1976, s. 67 ff.). De kinesiske ledere kan efter Tibor Mendes opfattelse risikere at anvende deres verdensbillede som påskud til selv at opnå en supermagts illusoriske fordele.

Den mand, der introducerede 3-verdener-teorien, Deng Xiaoping var i 1974 selv opmærksom herpå. Derfor sagde han disse ord:

"Hvis Kina en dag skulle skifte farve og blive til en supermagt. Hvis også Kina skulle spille tyrann i verden

og overalt udsætte andre for sit tyranni, agression og udbytning, bør folkene i verden identificere det som socialimperialisme, afsløre det, modsætte sig det og sammen med det kinesiske folk arbejde på at omstyrte det" (Peking Review, nr. 15. 1974).

Hvis dette budskab ikke er tydeligt nok, lad mig da slutte med disse vise ord, fremsagt af det kinesiske kommunistpartis formand, Kinas leder Hua Guofeng i april 1976 til New Zealands premierminister:

"Utallige historiske fakta har bevist, at den som starter en angrebskrig sår frø til sin egen undergang".

VIETNAMS UDENRIGSPOLITIK.

Vietnam har adskillige gange, mere eller mindre officielt, fremlagt principperne for sin udenrigspolitik, såvel hvad angår politiske, diplomatiske som handelsmæssige forbindelser.

Det principielle syn er at have gode forbindelser til alle lande, uanset de pågældene landes samfundssystem, og at forbindelserne må bygge på fremme af freden, gensidig fordel, ligestilling og ikke-indblanding i de enkelte landes indre anliggender. Det bygger samtidig på en konsekvent anti-imperialistisk indstilling og solidaritet med og støtte til andre folks kamp mod kolonialisme og nykolonialisme.

Disse principper er ikke nye for Vietnam, og det er generelle principper for socialistiske lande, men for Vietnam er den konkrete fastlæggelse og erklæring sket i forbindelse med at landet er blevet genforenet og selvstændigt. Det er især sket i to væsentlige taler af Le Duan og Pham Van Dong i 1976.

I sin store og grundlæggende tale i det genforenede Vietnams første og nyvalgte nationalforsamling i juli 1976, erklærede Vietnams kommunistiske Partis generalsekretær, Le Duan, at Vietnam er parat til "at oprette og udvikle normale diplomatiske forbindelser mellem Vietnam og alle lande med forskellige systemer, på basis af gensidig respekt for uafhængighed, suverænitet, lighed og gensidige interesser".

På de alliancefrie landes topkonference i Colombo i 1976 sagde premierminister Pham Van Dong bl.a.:

"Naturligvis er det i den øjeblikkelige verdenssituation nødvendigt at udvide vore økonomiske forbindelser med de udviklede kapitalistiske lande, forudsat at disse forbindelser ikke skader vor uafhængighed, vor suverænitet og behovet for vor udvikling".

Senere i talen siger, Pham Van Dong:

"På internationalt plan er det vigtigt at etablere og variere vore forbindelser med alle lande, først og fremmest med land under udvikling".

Pham Van Dong lagde ikke skjul på at betingelsen for positivt samarbejde, og målet med samarbejdet, skal være at skabe fuld lighed på alle områder. Han sagde:

"Gennem væksten i vort eget økonomiske potentiel, gennem Styrkelsen af samarbejdet mellem alliancefrie lande, gennem forøgelse af vore forbindelser med de socialistiske lande og de kapitalistiske udviklede lande, vil vi således skabe de nødvendige kræfter til efterhånden at

udvikle en uafhængig økonomi..."

Som led i Vietnams principielle politik, om gode forbindelser til alle lande, uanset samfundssystem, har Vietnam da også tilbudt selv sin gamle hovedfjende, krigsforbryderen USA, at der oprettes normale forbindelser mellem de to lande. Når det ikke lykkedes, er det ikke Vietnams skyld - men USAs lederes. Vietnam har strakt sig langt. USA derimod har opretholdt handelsblokade mod Vietnam og chikaneret Vietnam på mange måder, bl.a. i FN.

Også andre lande i den kapitalistiske del af verden er Vietnam indstillet på normale relationer til. Det er da også sket med større eller mindre varme. Ikke fra Vietnams side, men fra de kapitalistiske lande. Blandt de lande som der er oprettet gode forbindelser med er de nordiske. Det kan vi jo så tage som et resultat af solidaritetsbevægelsens indsats bl.a. her i Danmark.

Af den bistand kapitalistiske lande yder til Vietnam, tegner de nordiske lande sig for omkring halvdelen. Danmark tegner sig for en hidtidig ydelse på 550 mill. kr. men det er ikke sket uden problemer. På nuværende tidspunkt er videre ydelser sat i bero på grund af borgerlige partiers udnyttelse af påstandene om vietnamesisk invasion i Kampuchea, og også tidligere er det lykkedes disse partier at trække tiden ud, bl.a. i forbindelse med en bevilling til den cementfabrik, som Danmark på nuværende tidspunkt er engageret i bygningen af mellem Hanoi og Haiphong.

Når jeg nævner netop bistanden kunne det måske lyde, som om gode forbindelser mellem Vietnam og et andet land kun var en udgift for det pågældende land. Men det er langt fra tilfældet. Dels betyder bistand også fordele for bidragsyderen, og det var ingen tilfældighed, når bl.a. Industrirådet var modstander af at stoppe projekter i Vietnam. Dels må forbindelserne mellem landene også ses på langere sigt. Vietnam vil ikke vedblive med at være et underudviklet og krigshærgt land.

Et af de lande i sin nærhed som Vietnam har forholdsvis gode forbindelser med er Japan. Hjælpen herfra til Vietnam fortsætter, på trods af forsøg på at standse den. Det er imidlertid for få dage siden officielt meddelt, at den vil fortsætte med samme beløb i år som sidste år. Det drejer sig om 14 mia. yen (ca. 350 mill. Dkr.) om året. Derudover vil Japan levere 150.000 tons ris.

Vietnam har naturligvis især rettet opmærksomheden mod sine nærmeste naboer. Le Duan nævnte i sin tale i nationalforsamlingen, som et af hovedpunkterne for Vietnams udenrigspolitik:

"At være parat til at oprette og udvikle venskabsforhold og samarbejde med landene i Sydøstasien på basis af gensidig respekt, uafhængighed, suverænitet, territorial integritet, ikke aggression, ikke-indblanding i hinandens indre anliggender, lighed, gensidige interesser og fredelig sameksistens."

I september og oktober 1978 besøgte Pham Van Dong de fem sydøstasiatiske ASEAN-lande Thailand, Philippinerne, Indonesien, Malaysia og Singapore. I alle fem lande blev der udsendt fælleserklæringer, der understreger ønsket om et fredeligt og gensidigt fordelagtigt samarbejde. Pham Van Dong erklærede efter besøgene, at der havde været enighed om nødvendigheden af at forvandle Sydøstasien til "en fredens, frihedens, neutralitetens samt en stabilitetens og velstandens zone".

Det blev understreget, at de seks lande gensidigt måtte respektere uafhængigheden, suveræniteten, og den territoriale ukrænkelighed hos hinanden samt at give afkald på indblanding i hinandens indre anliggender og på anvendelse af trusler og vold imod hinanden.

Besøg som dem Pham Van Dong her aflagde og de mange pæne ord betyder naturligvis ikke at alt dermed er fryd og gammen mellem disse lande. Men det har fastlagt principperne og lagt et konkret grundlag for den videre udvikling af forbindelserne. Og det illustrerer Vietnams principper for udenrigspolitikken.

Disse principper gælder naturligvis også for de to nærmeste nabolande, Kampuchea og Laos.

"Le Duan sagde i nationalforsamlingen, at Vietnam ville gøre sit bedste for at udvikle solidariteten og det broderlige venskab mellem det vietnamesiske folk og folkene i Laos og Kampuchea, styrke den militante solidaritet, tilliden og et varigt samarbejde på alle områder mellem vort folk og folkene i Laos og Kampuchea på basis af principperne om fuldstændig lighed, respekt for uafhængigheden, suveræniteten og den territoriale integritet, gensidig respekt for de tre landes legitime interesser".

I forholdet til Laos er der udviklet gode forbindelser, bl.a. i form af en venskabs og samarbejdsaftale.

Når det samme ikke lykkedes over for Kampuchea, hænger det jo sammen med de helt specielle og makabre forhold, der opstod i Kampuchea, og det er ikke forhold, Vietnam har ansvar for. Tværtimod har Vietnam gjort alt for at fastholde forbindelserne med det kampucheanke styre, på trods af dets specielle karakter. I en lang periode har Vietnam affundet sig med de kampucheanke grænsekrænkelser og fremsat adskillige forslag til en fredelig løs-

ning.

Men i modsætning til en forbedring af forbindelserne, afbrød Kampuchea de diplomatiske forbindelser d. 31. december 1977. Selv dette besvarede Vietnam imidlertid med nye forslag til en fredelig løsning. Herunder fem punkts forslaget i februar måned 1978. Et forslag der gik ud på at begge lande skulle trække sig fem km. tilbage fra den fælles grænse, og genoptage forhandlingerne om en løsning. Vietnam foreslog endvidere internationale kontrolforanstaltninger, enten ved de alliancefrie lande eller FN.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på striden mellem Vietnam og Kampuchea, da en anden tager sig mere indgående af dette område

Også i forholdet til Kina har Vietnam være indstillet på normale forbindelser, trods divergerende meninger på flere områder, men det er ikke lykkedes. Det er imidlertid Kina, der har ansvaret for forværringen af forholdet, og ikke Vietnam.

Dette er også nærmere berørt i et andet indlæg.

At Vietnam ønsker gode forbindelser, fredelig sameksistens med sine naboer og alle andre lande, betyder ikke, at man dermed opgiver retten til at bekæmpe imperialismen. Le Duan sagde tydeligt i sin tale, at det var Vietnams indstilling. "At give fuldstændig støtte til folkenes kamp i Asien, Afrika og Latinamerika mod imperialismen, kolonialisme neo-kolonialisme og racisme, for national uafhængighed, sociale fremskridt, at styrke den ven skabelige solidaritet, samarbejde og den gensidige hjælp på alle områder mellem vort land og udviklingslandene"..

Der er ingen modsætning mellem fredelig sameksistens og anti-imperialistisk solidaritet. At Vietnam har gode forbindelser med et land, en stat, betyder ikke, at man sympatiserer med det pågældende lands styre. Men det er folket i et land, der afgør styret, og Vietnam må acceptere det styre der er, hvis det vil have gode forbindelser. Et land og dets styre er ikke det samme. Vietnam kan højst støtte folket i et land, hvis der er en tilstrækkelig bred folkelig basis. Det er naturligvis et klasse-mæssigt spørgsmål.

Det er blevet hævdet, at forværringen af Vietnams forhold til Kina hænger sammen med forbedringen af forholdet til Sovjetunionen. Men ud fra sit princip om at have gode forhold til alle lande, kan Vietnam naturligvis ikke acceptere, at forholdet til ét land skal være afhængigt af forholdet til et andet land. Vietnam tilbyder gode forbindelser til alle lande, men kan naturligvis ikke tvín-

1
de mener til at tage imod tilbudet, og hvis Kina vil
forværrer forholdet til Vietnam, fordi Vietnam udvikler
sine forbindelser med Sovjetunionen, så må det være
Kinas ansvar. Vietnam har fastholdt sin ret til at ud-
vikle forbindelserne til Sovjetunionen, som det selv
finder gunstigt, og det er sket ud fra de normale prin-
cipper for forbindelser mellem selvstændige lande.

Og det er jo ellers ikke kun Sovjetunionen, Vietnam har
udviklet sine forbindelser til, men også andre sociali-
stiske lande. At det især er de socialistiske lande, som
Vietnam har udviklet forbindelserne til, er der ikke
noget mærkeligt eller mistænkeligt i. Iværtimod har det
sine naturlige forklaringer.

Der er især to årsager, der gør sig gældende.

Den ene årsag er, at det er de socialistiske lande, der
har stillet sig mest imødekommende.

Den anden årsag er, at forbindelserne med de sociali-
stiske broderlande ganske naturligt er de mest favorable.

Til den første årsag er at sige, at det jo ikke er nogen
hemmelighed, at en række kapitalistiske lande ganske
simpelt har afvist forbindelser med Vietnam. USA er vel
et af de mest talende eksempler og er tidligere omtalt.
Det er heller ikke nogen hemmelighed, at selv blandt de
lande, de har stillet sig mere positivt, har der været
problemer. At der f.eks. også i Danmark har været pro-
blemer, og at det flere gange er lykkedes de borgerlige
partier at, om ikke hindre dansk bistand, så hvertfald
trække tiden ud.

Til den anden årsag, at de socialistiske lande er de
mest favorable at samarbejde med er at sige, at dette
ligger i sagens natur.

Vietnams ledere har da også gang på gang fremhævet sit
tilhørsforhold til den socialistiske landegruppe, og at
det var her, de bedste muligheder lå, og at en sociali-
stisk udvikling var den vej, Vietnam havde valgt.

I sin tale i nationalforsamlingen fastslog Le Duan tyde-
ligt Vietnams udviklingsvej. Han sagde:

"Kun socialismen kan give det arbejdende folk dets ret
til at være landets virkelige og fuldstændige herrer.
Kun socialismen kan virkeliggøre det arbejdende folks
tusindårige drøm: for evigt at befri sig for undertryk-
kelse og udsugning, for sult, elendighed og kulde, og
for evigt at leve et civiliseret og lykkeligt liv, i
velstand og med en betrygget fremtid".

I den tale, premierminister Pham Van Dong holdt på de
alliancefrie landes topmøde i Colombo i august 1976,
sagde han tydeligt om samarbejdet med de socialistiske

lande:

"Vore lande har alt at vinde ved at udvikle vore forbindelser med disse lande, forbindelser der bygger på princippet om respekt for parternes uafhængighed og suverænitet, lighed og fælles fordel".

Vietnam har med andre ord ikke hemmeligholdt sine synspunkter og hensigter, og af de nævnte årsager var det også naturligt, at Vietnam optog forbindelser med bl.a. de socialistiske landes økonomiske samarbejdsorganisation, Comecon, eller Rådet for Gensidig Økonomisk Bistand som det hedder.

Den 29. juni 1978 blev Vietnam, på Comecons 32. ordinære rådsmøde i Bukarest optaget som 10. medlemsland.

Det viste sig da også hurtigt, at der blev ekstra brug for det. På et møde i Ulan Bator i begyndelsen af oktober 1978 måtte Comecon påtage sig at overtage og færdiggøre de projekter, som Kina havde forladt i Vietnam.

Den videre udvikling har bl.a. været venskabs- og samarbejdsaftalen med Sovjetunionen. Den er dels blevet fremstillet som en vietnamesisk underlæggelse under Sovjetunionen, dels som en "militærpagt". Det er klart, at med tilstrækkelig ond vilje kan man lægge nøjagtig det i aftalen, som man vil, uden at det dermed får noget med virkeligheden at gøre. Og ingen af påstandene er rigtige. Dels har Vietnam ret til at indgå aftaler med Sovjetunionen såvel som med andre lande, og derudover bygger denne aftale på Vietnams og Sovjetunionens grundlæggende principper om ligeberettigelse og ikke indblanding og fælles fordel. Og skulle aftalen endelig være mere til enes fordel end den andens, så er det ubetinget Vietnam, der får de største fordele. Det hænger ganske naturligt sammen med de to landes forskellige udviklingstrin.

At det skulle være en militæraftale, er der intet holdpunkt for nogen steder i aftalen. Den artikel 6 i aftalen som der henvises til indeholder kun, at de to parter skal "konsultere" hinanden i tilfælde af angreb, eller trussel om angreb, det fratager ikke på nogen måde det ene eller andet lands fulde suverænitet eller ret til selv at afgøre, hvad de vil foretage sig i egne anliggender.

Derimod indeholder aftalen en række artikler, der fastslår, hvordan de to lande skal samarbejde om udviklingen på økonomiske, videnskabelige, tekniske, kulturelle, sundhedsmæssige, uddannelses og andre områder. Venskabs- og samarbejdsaftalen er hverken begyndelsen eller enden. Den er et skridt på vejen.

Det er en rammeaftale, som efterhånden skal udfyldes.

Et eksempel er et møde i den fælles regeringskommission, der mødtes i Hanoi 1. februar. Det er en kommission for økonomisk, videnskabeligt og teknisk samarbejde. I denne forbindelse oplystes det, at Sovjetunionen indtil nu har medvirket ved opførelsen af næsten 200 store industriprojekter, der er taget i brug, og at yderligere omkring 100 industrianlæg nu er under udførelse eller projektering. Herudover er der et samarbejde inden for land- og skovbrug, fiskeri, letindustri og kulminedrift, og på en række andre områder.

Alt dette er naturligvis et samarbejde der ikke lige er indledt, men som venskabs- og samarbejdsaftalen vil udvikle mulighederne for at udbygge.

Aftalen er en naturlig videreudvikling af de tidligere forbindelser. Under Vietnam-krigen havde den sovjetiske, og andre socialistiske landes støtte til Vietnam jo en speciel og ekstraordinær karakter. Det var en solidaritetsstøtte til et land, der kæmpede for sin frihed, og havde ensidig retning. Efter krigen har det været naturligt at normalisere forholdet. At oprette normale forbindelser mellem to selvstændige suveræne parter på ligeberettigelsens grundlag.

Og hverken aftalen mellem Vietnam og Sovjetunionen, og Vietnams indtræden i Comecon eller samarbejdet med andre socialistiske lande, begrænser på nogen måde Vietnams muligheder for at samarbejde med andre lande.

Tværtimod står det udtrykkeligt i aftalen, at de to parter skal "arbejde for udvikling af relationerne mellem lande med forskellige sociale systemer efter principperne for fredelig sameksistens".

Princippet om fredelig sameksistens er grundlæggende for Vietnams udenrigspolitik. Dels fordi samarbejde til alle sider, på ligeberettigelsens grund, gavner Vietnams egen udvikling. Dels fordi fredeligt samarbejde gavner verdens bevarelse i såvel Vietnam, Asien som hele Verden. Og er der noget, Vietnam kender betydningen af, så er det af fred som betingelsen for alle videre fremskridt.

KAMPUCHEA SIDEN APRIL 1975:

En analyse af Pol Pot-styret og dets politik.

I befrielseskampens sidste år gennemførte Pol Pot-fraktionen indenfor den kampucheanske befrielsesfront FUNK en gradvis udmanøvrering af de folk, der ikke var tilhængere af deres udviklingslinje. I foråret 1975 kulminerede denne udvikling i en voldsom magtkamp, hvorved Pol Pot-fraktionens linje blev gennemtruffet. Det er blevet hævdet fra vietnamesisk side, at størsteparten af de kommunistiske khmerer, som var kommet fra Vietnam til Kampuchea omkring 1970 for at deltage i befrielseskampen, blev likvideret efter befrielsen af Phnom Penh. Under alle omstændigheder skabte det politiske opgør i 1975 og og den politik, som herefter blev dominerende, fortsatte voldsomme politiske efterdønninger og modsætninger indenfor Pol Pot-styret i de følgende år.

Den radikale politiske linje, som blev dominerende efter befrielsen i 1975 var et totalt brud med den linje, som var indeholdt i FUNK's politiske program. FUNK's program stod for en nydemokratisk udvikling, der byggede på brede dele af befolkningen, og hvori et væsentligt element var oprettelse af folkemagtsorganer. Når programmet havde dette politiske indhold skyldtes det, at det var udtryk for et kompromis mellem Pol Pot-fraktionen, de Vietnam-orienterede kommunistiske Khmerer og Sihanouks tilhængere, som alle indgik i befrielsesbevægelsen.

Der blev gennemført en såkaldt "total" revolution i Kampuchea efter den. 17. april 1975. I løbet af ganske få måneder afskaffedes byer, byindustri, de befolkningslag som var tilknyttet byerne - inklusive den lille arbejderklasse - penge, almindelige skoler, højere læreanstalter, religion, smålandbrug. Kontakten til omverdenen kappedes næsten totalt, og der iværksattes en hurtig tvangsskollektivisering.

Man kan spørge sig, hvad der har været baggrunden for en så drastisk samfundsomvæltning - hvilke ideologiske og praktiske hensyn, der har været udgangspunktet. Der var naturligvis en række konkrete problemer i Kampuchea i 1975 - hungersnød, overbefolkning af byerne, krigsødelæggelser - der gjorde det nødvendigt at gå temmeligt praktiske hensyn, der har været udgangspunktet. Der var de sikkerhedsmæssige problemer synes imidlertid at have været hovedårsagen - og dette er også blevet bekræftet af Pol Pot selv: Lon Nols tilhængere skulle neutraliseres, den amerikansk støttede højrebewægelse Khmer Serei opererede i landet - hvilket den iøvrigt også stadig gør idag - og sidst men ikke mindst var der intern strid i

kommunistpartiet og befrielsesbevægelsen. Samtidig skal man heller ikke undervurdere den ideologiske iver, som blev lagt i den totale omvæltning af det tidligere samfund - og at selve omlægningen af samfund og mennesker også krævede et effektivt sikkerhedssystem. Selve det kortsigtede ideologiske mål, nedlæggelsen af byerne og oprettelsen af en decentraliseret landbrugsstruktur - d.v.s. en isolering af mennesker i kooperativer uden kontakt med omverden - kom således til at udgøre sikkerhedssystemet.

UDVIKLINGSMODELLEN.

Grundlaget for opbygningen var landbruget. Byernes 3 mill. mennesker (totalbefolkningen på officielt ca. 8 mill.) koncentreredes med den eksisterende landbefolkning omkring landbrugsproduktion, bygning af damninger, overrislingsanlæg m.v. Der eksisterede desuden en lille industri (mest håndværk) som støtte for landbrugsproduktionen. Denne produktion organiseredes, så den skabte størst muligt udbytte: Der skete en hurtig kooperativisering, og allerede i efteråret 1977 kunne Pol Pot meddele i en tale i anledning af partiets 17 årsdag, at der kun var ganske få såkaldte landsby-kooperativer tilbage. Ca. 70% af samtlige kooperativer eller kommuner bestående af fra 100 op til 1000 husholdninger hver. En så hastig kooperativisering er ikke set noget andet sted. Hvis man sammenligner med den vietnamesiske landbrugsudvikling, der kan minde om den kinesiske, tog det 8-10 år at skabe større kooperativer i det nordlige Vietnam, og bønderne har den dag idag mindre jordlodder som privat ejendom, hvor de kan dyrke grøntsager o.a. til privat forbrug og til markedssalg.

Pol Pot-styret har selv nævnt, at det i sin ideologi og opbygning specielt har været inspireret af de kinesiske erfaringer, d.v.s. maoismen. Prioriteringen af landbruget i forhold til en industriel opbygning og den hovedrolle, som bønderne tildeles i revolutionen, er radikalt maoistiske grundopfattelser. Imidlertid er der også betydelige og grundlæggende forskelle, især fra den udvikling, som finder sted i Kina idag. I Kina har industriopbygningen aldrig været så nedprioriteret som i Pol Pot-styrets Kampuchea, ligesom kineserne ikke har startet deres opbygning med en tilintetgørelse af byer og by industri.

Pol Pot-styrets afstandtagen fra en industriel opbygning i den første fase af udviklingen var dog ikke ensbetydende med, at man på længere sigt forestillede sig en industriudvikling. Den store akkumulation, som gennemtvang i landbruget, skulle danne basis for en fremtidig industri. I den forbindelse kan man dog undre sig over, at

en eksisterende industri, som bl.a. kunne have været brugt til en delvis mekanisering af landbruget og dermed lettet bøndernes arbejde betydeligt, absolut skulle afskaffes. Dette er en politik, der naturligvis hænger sammen med de sikkerhedsmæssige og ideologiske hensyn, som var baggrunden for afskaffelsen af byerne.

UDNYTTELSE AF ARBEJDSKRAFTEN.

Den umiddelbare indvending mod Pol Pot-styrets politik må være på den ene side den ultraradikale model for udviklingen, som ikke udsprang af befolkningens krav, og på den anden de menneskelige omkostninger i forbindelse med organiseringen af samfundet og fremskaffelsen af en akkumulation. Ved hjælp af bl.a. en lynkollektivisering, afskaffelse af penge, skarp kontrol med befolkningen og en intensiv udnyttelse af arbejdskraften må der have været skabt en utrolig høj akkumulationsrate, som man på grund af de specielle omstændigheder ikke er i stand til at måle. Den positive konsekvens af dette har været en nogenlunde afskaffelse af hungersnøden. Men den eksport, som den også ret hurtigt muliggjorde, var med til materielt at konsolidere et styre og en samfundsstruktur, som var undertrykkende og ikke levnede plads for demokratisering.

Det centrale i selve samfundsstrukturen har været at sørge for fremskaffelsen af en stor akkumulation. Arbejdsdagen var på mellem 10 og 16 timer, der eksisterede børnearbejde, kun hver 10. dag i måneden var fridag, og arbejdsdisciplinen var hård. Selv flygtninge, som var tidligere Khmer Rouge-soldater og stadig delvist positive overfor Pol Pot-styret, har berettet, at endog småforseelser som f.eks. arbejdsvægring blev straffet med henrettelse. Denne praksis skal først have været afskaffet i slutningen af 1976, da styret besluttede at prioritere en forøgelse af befolkningen.

IDEOLOGIEN BAG POL POT-STYRET.

Det ideologiske grundlag for Pol Pot styrets politik indeholder en række meget specielle træk, som ikke findes i andre udviklingsmodeller, der sigter på en socialistisk opbygning. Speciel er iøvrigt også den væsentlige placering, som det ideologiske mål har fået i styrets konkrete politik. I vidt omfang er i hvert fald rammerne, om end ikke indholdet, for det fremtidige samfund blevet gennemført.

Selve ideologien har hentet inspiration fra hovedsageligt 3 kilder: 1) Maoismen (i sin mest radikale form), 2) Samir Amin, og 3) den nationale fortid.

Samir Amin er på nogle grundlæggende punkter også i over-

ensstemmelse med Maoismen: F. eks. med hensyn til den hovedvægt, der lægges på landene i den 3. verden i den internationale kamp for socialisme. Flere har forsøgt at finde fællestræk mellem den kinesiske kulturrevolution og udviklingen i Kampuchea. Her er der imidlertid også en række særdeles væsentlige forskelle: I Kampuchea har radikaliteten været langt mere gennemgribende, og den folkelige deltagelse langt mindre spontan - det er faktisk ret tvivlsomt, hvor meget befolkningen overhovedet har deltaget spontant i omvæltningen. Dertil kommer, som ovenfor nævnt, at maoismen i sin prioritering af landbruget i den socialistiske opbygning aldrig har opereret med en forestilling om at tilintetgøre byerne og deres industri og afskære sig fra verdensmarkedet. Sådanne forestillinger skal man til Amin for at finde.

I en ret sen artikel 2. har Amin forholdt sig til udviklingen i Kampuchea, som han fremhæver som et eksempel til efterfølgelse for mange af de afrikanske udviklingslande. I denne artikel beskriver han Kampuchea som et samfund, hvor der ikke har eksisteret en lagdelt bondebefolkning med et stort og forarmet lag af jordløse bønder og landarbejdere som i Kina og Vietnam. Dette skulle også kendetegne mange afrikanske samfund. På denne baggrund opstiller han en ny hovedmodsatning for klassekampen i disse samfund: Den går mellem bondebefolkningen generelt og byerne, der for bondebefolkningen repræsenterer den udbytende kapital. Derfor må det første revolutionære skridt blive at tilintetgøre disse byer og hvad de står for. Desværre forholder Amin sig meget teoretisk og generelt til problemstillingen i denne artikel. Det betyder f. eks. at han slet ikke behandler den faktiske udvikling i Kampuchea - d.v.s. at han undgår at forholde sig til de reelle konsekvenser af gennemførelsen af en sådan politik.

Endelig har et ret væsentligt element i ideologien været den førømtalte "nationale fortid". For Pol Pot-styret har det samfund, man sigtede på at opbygge, også været ensbetydende med en genskabelse af det "rene og oprindelige" Khmer-samfund: D.v.s. en forestilling om at skabe et nyt Khmer-rige, kulturelt og samfundsmæssigt i stil med middelalderens Angkor-rige (ca. 800 - 1400), som i storhedstiden omfattede både den sydlige del af det nuværende Vietnam (tidl. Cochinkina), Laos, størstedelen af det nuværende Thailand og strakte sig ud til den Bengalske Bugt. Denne Khmer-kultur bestod bl.a. i et intensivt landbrug, gennemført ved hjælp af omfattende overrindningssystemer, som krævede en udstrakt grad af samarbejde mellem bønderne. Men dette Angkor-rige var stærkt centraliseret med et lille magthavende oligarki i toppen af samfundet, der skabte umådelige rigdomme til sig selv på

bøndernes bekostning. Det var i denne Angkor-periode, at de berømte Angkor Wat-templer blev opført.

Det lader især til at have været Angkor-rigets landbrug, den kollektive arbejdsstruktur og selve den nationale og kulturelle storhed, der har fået Pol Pot-styrets folk til at fremhæve Angkor-traditionen som en del af grundlaget for det socialistiske samfund, de ville skabe. Derudover skal man nok være forsigtig med at drage paralleller mellem fortidens og nutidens Khmer-samfund. Det grundlæggende element i Angkor-kulturen var religiøs - og stærkt påvirket af indisk kultur (hinduismen). Pol Pot-styret havde helt afskaffet religionen - overvejende Hinayana-buddhistisk - skønt den op til 1975 havde haft en central rolle i den folkelige kultur og egentlig havde bidraget langt mere til det bondesamarbejde og landsbydemokrati, man kunne finde i Kampuchea, end den forgangne Angkor-kultur.

NATIONALISME OG INTERNATIONALISME.

Som følge af den betydning, der er tillagt den nationale identitet i Pol Pot-styrets ideologiske grundlag, får både det nationale og opfattelsen af de internationale relationer en ganske speciel drejning. For at opbygge en ægte khmer-kultur har det netop været nødvendigt at afskærme sig så meget som muligt for udenlandsk påvirkning og yderligere pointere nationalfølelsen. Dette har medført en voldsom nationalisme, der har bevæget sig fra en forståelig stolthed og fremhævelse af khmer-kulturen over i at bruge denne som begrundelse for tvangskollektiviseringen og i et følelsesladet korstog mod alt vietnamesisk. Der er imidlertid og så ret så materielle årsager til at fremhæve det nationale aspekt. Mens de tidligere Saigon-styrer havde deres basis i kompradorbourgeoisiet og således ikke kunne påkalde sig en national vietnamesisk identitet, som den vietnamesiske befrielsesbevægelse kunne det, har til dels Lon Nol-styret og specielt Sihanouk manifesteret et nationalistisk udgangspunkt. Det har derfor været tvingende nødvendigt for Pol Pot-styret at demonstrere, ja overgå de tidligere styrer, når det gjaldt om at bevise sit nationale sindelag.

POPULISTISKE TENDENSER.

Betoningen af det nationale er især blevet øget i løbet af årene siden befrielsen i 1975, hvilket har været med til at præge Pol Pot-styret i populistisk retning, d.v.s. til at dæmpe de marxistiske træk i det ideologiske grundlag. Der er 2 årsager til dette. Dels den materielle, at de radikale samfundsmæssige ændringer krævede nationalt samlende udspil for at mindske modstanden imod dem. Men

også, at det maoistisk orienterede ideologiske grundlag i forvejen indeholdt både populistiske og bondeidealistiske træk.

De sidste par år har de populistisk-nationalistiske undertoner fået uhyrlige dimensioner. Det konfliktfyldte forhold til Vietnam udmøntedes i en opfattelse, der gjorde alle vietnamesere til hovedfjenden - uanset om det var ledere eller folk. Til sammenligning har vietnameserne i deres konflikt med Kina altid pointeret forskellen mellem den kinesiske ledelse og folket. I en skolingsudsendelse i Phnom Penh radio (april 1978) fremhæves vietnameserne som "klassefjenden" som sådan, ligesom de amerikanske journalister, der besøgte Kampuchea i december 1978, mærkede sig en reelt rascistisk propaganda i forhold til Vietnam. Dette må med som baggrund, når det nu rapporteres, at Pol Pot-styrets folk er begyndt at henvende sig til den gamle Lon Nol-klike for at få opbakning i deres kamp mod Heng Samrin-regeringen. I forlængelse af dette går sidste forlydender på, at Thailand er ved at forsøge at få den kontrarevolutionære Khmer Serei-bevægelse og Pol Pot-styrkerne til at samarbejde. De opererer begge i Kampuchea idag.

En populistisk politik kræver imidlertid også en folkelig opbakning, som det er vanskeligt at se, at Pol Pot-styret skulle have haft. Der har hele tiden været problemer for befrielsesbevægelsen (Kommunistpartiet, Angkar - "organisationen" -, fungerede hemmeligt op til 1977) med at mobilisere befolkningen. Først og fremmest fordi bønderne generelt, i hvert fald op til 1975 (ingen ved naturligvis præcist noget om situationen idag), var ret Sihanouk-orienterede. Dertil kommer det aspekt, at det faktisk kun er lidt over 10 år siden at Angkar besluttede udelukkende at satse på guerillakrigsførelse og mobilisere derigennem. Det er relativt få år til at mobilisere en befolkning, der ikke følte sig specielt udbyttet under Sihanouk, især når man tænker på, at Angkars ledere og kadre var næsten uden konkrete, praktiske erfaringer. I hårdhændetheden og ubønhørigheden under den politiske og samfundsmæssige omvæltning i 1975 afspejler der sig vel netop også en manglende evne til at omsætte sine politiske idealer i en virkelighedsnær praksis.

I mangel af en folkelig respons søgte de kampucheaniske kommunister såvel under befrielseskampen som senere under Pol Pot-styret over i en abstrakt dyrkelse af bønderne og deres enkle levevis og i en bevidst afstandtagen fra boglig lærdom, byer, industri, teknologi, - ja faktisk i en stræben efter at genskabe den forømtalte "nationale fortid". Den britiske forsker Malcolm Caldwell udtalte under sit skabnesvangre besøg i Kampuchea i december 1978: "Nu har jeg oplevet fortiden, - og den fun-

gerer". - Konkret politisk medførte denne holdning, at højere læreanstalter, gymnasier, almindelige skoler blev nedlagt: Undervisningen foregik sporadisk med vægt på oplæring i en ny ideologisk holding og praktiske manuelle færdigheder.

Den ideologiske holding, man søgte at indprente befolkningen, lader ikke til at have indebåret nogen egentlig forståelse af indholdet i det nye samfund. Ponchaud fortæller i sin bog "Cambodia Year Zero" 3. , der bygger på interviews med hundreder af kampucheanse flytninge (hovedsageligt bønder og arbejdere) samt ca. 100 skrevne rapporter (intellektuelle), at målet for den ideologiske oplæring var en omvendelse til den ny "revolutionære ånd". Altså skabelsen af en ny mentalitet snarere end noget politisk. Den politiske skoling kom først på et senere stadium og bestod først og fremmest i definition af fjenden, d.v.s. udbytteren. Den ny mentalitet omfattede en speciel "kampånd, sparsomlighed, opfindsomhed (i tilknytning til arbejdet), og opofrelse og afkald". Med de sidste betegnelser mentes en livsførelse, hvor hårdt arbejde var det absolut centrale i det daglige liv, og hvor personlige behov og lyster blev skubbet til side. Ponchaud bemærker, at denne "mentalitetsspåvirkning" måtte have haft gode resultater, idet de mennesker, han interviewede, alle brugte det ny revolutionære sprog, der mindede om sprogbbruken i Phnom Penh Radio, som deres eget.

ANGKAR - DET KOMMUNISTISKE PARTI.

Det er vanskeligt at skaffe sig præcise oplysninger om Angkar ("Organisationen"), og mange oplysninger er modstridende. Når det er sådan, hænger det sammen med den hemmelighedsfuldhed, der har omgærdet partiet - det har faktisk igennem mange år været sådan, at mange ikke kunne finde ud af, om der i det hele taget var et kommunistisk parti i Kampuchea. Betegnelser som "marxisme" eller "kommunisme" hørtes sjældent. Første gang marxismen-leninismen officielt blev nævnt var i 1976 efter Mao's død, hvor Pol Pot-styret hyldede den kinesiske kommunisme og Mao Tsetung som den store arvtager efter "Marx, Engels, Lenin og Stalin". Først i 1977, i anledningen af partiets officielle 17-årsdag, omtales det kommunistiske parti.

Angkar har fungeret som en mystisk, halvreligiøs faktor i befolkningens tilværelse. Der blev ikke knyttet personnavne til organisationens ledelse, og den betegnede officielt som "kollektivt ledet". Denne specielle form for kollektiv ledelse betød imidlertid, at befolkningen havde vanskeligt ved at placere, hvor magten udøvedes fra. Et faktum, som må have gjort det endnu sværere at

organisere modstand og vide, hvor den skulle rettes imod.

Richard Dudman, en af de amerikanske journalister, som besøgte Kampuchea i december 1978 sammen med Malcolm Caldwell, har fortalt, at Pol Pot-styrets ledere ganske enkelt ikke viste sig for befolkningen. Ifølge dem selv, af sikkerhedsmæssige grunde.

Angkar havde en uindskrænket magt, som følgende citater fra Phnom Penh Radio giver et ganske godt billede af:

"Om det regner eller blæser, om du er syg eller rask, om det er dag eller nat, så må du til mindste detalje og uden klage udføre, hvad Angkar befaler dig at gøre".

"Imperialister, kapitalister og feudalister har i århundreder knust vores nationale sjæl. Nu har vores sjæl rejst sig igen, takket være vores revolutionære Angkar".

DEN POLITISKE UDVIKLING I KAMPUCHEA SIDEN BEFRIElsen.

Hidtil er det kun få detaljer, som er kommet frem om den konkrete udvikling i Kampuchea siden de første radikale omvæltninger. Det bedste, man kan støtte sig til er de personrøkninger, der er sket indenfor landets ledelse, og taler, erklæringer og udsendelser fra Radio Phnom Penh. Neden for følger et rids ud fra disse kilder.

Det er allerede nævnt tidligere, at befrielsen i 1975 betød, at en ny radikal politisk linje blev dominerende. Under befrielseskampen var det Khieu Samphan, hvis doktorafhandling fra 1959 4. siges at være grundlaget for Pol Pot-styrets udviklingsmodel, som var den ledende figur. Dette er vigtigt at lægge mærke til, fordi såvel Samphan som andre af kommunistpartiets ideologer fra 60'erne - Hu Nim og Hou Youn - i 60'erne havde haft en forholdsvis parlamentsorienteret og samarbejdsvillig holdning overfor Sihanouk - d.v.s. de ønskede at arbejde både udenomsparlamentarisk og parlamentarisk, når dette var muligt - i modsætning til Pol Pot, Ieng Sary og Son Sen. De sidste par år har ingen set eller hørt noget til Hou Youn og Nu Nim (der blev informationsminister i 1975).

Modstanden mod Pol Pot-styret må have været omfattende. Kun en fortsat modstand kan forklare de stramninger og magtkoncentrationer, som skete siden 1975. I april 1976 skete der en regeringsomdannelse i Kampuchea, hvorved Sihanouk og hans tidligere højrehånd gled i baggrunden og reelt blev sat i husarrest, Khieu Samphan fik overladt den mere officielt betonedede post som præsident, og Pol Pot blev ministerpræsident, den højeste post i regeringen. 5. I efteråret 1977 skete der et tilsyneladende "kup", der medførte, at Pol Pots position blev yderligere styrket. Den 28. september 1977, samtidig med at kommunistpartiets eksistens for første gang blev af-

fentliggjort, erklærede Pol Pot indførelsen af "proletariatets Diktatur", eller som han benævnte det d. 5. oktober 1977, "partiets proletariske diktatur"! Alle udbyttere var nu, ifølge Pol Pot, så godt som nedkæmpet. Kun 1-2% af befolkningen udgjorde "reaktionære elementer" og "forskellige spionringe" (ud af en befolkning på 8 mill. vil dette i realiteten sige mellem 80.000 og 160.000 mennesker!), som det gjaldt om at få udryddet. Indførelsen af denne ny fase med "proletariatets diktatur" var også optakten til en yderligere kollektivisering af samfundslivet:

Personlige ejendele som f.eks. køkkenredskaber blev afskaffet og spisning skulle fremover foregå i fællesskab med de arbejdshold, familiemedlemmerne var tilknyttet. Mange familier var iøvrigt blevet splittet allerede siden 1975 og tilknyttet arbejdsprojekter i forskellige dele af landet.

KINAS STØTTE TIL POL POT-STYRET.

Den kinesiske støtte til Pol Pot-styret skete ikke ud fra en positiv vurdering af styrets politik. Dets lovpriser af Mao Tsetung må også have været en torn i øjet på de nye ledere i Peking. Den umiddelbare anledning til samarbejdet var et gensidigt behov: Pol Pot-styret for kinesisk militærhjælp og rådgivere (der er opgivet tal på mellem 4.000 og 20.000 rådgivere), specielt efter at vietnameserne startede modangreb ind i Kampuchea i 1977, og Kina for et støttepunkt i Indokina, alt efter som forholdet til Vietnam forværredes. Pol Pot-styrets grænsekrig mod Vietnam kom til at falde i tråd med de interesser, Kina havde for at inddæmme og svække Vietnam.

KONKLUSION.

Af en række forskellige omstændigheder, men først og fremmest på grund af en for ringe folkelig basis i 1975, blev samfundsudviklingen og strukturen i Kampuchea under Pol Pot-styret især udformet ud fra sikkerhedsmæssige og abstrakt ideologiske hensyn og ikke gennem befolkningens aktive deltagelse i den omformningsproces, som fandt sted. Modstanden mod styrets politik førte til en evig jagt på indre og ydre "fjender", hvilket betød, at samfundet efterhånden udviklede sig til et reelt diktatur ledet af en ganske lille magtelite, som gradvist samlede al magt i sine hænder. Det klassegrundlag, som Khmer Rouge havde ført befrielseskampen på før 1975, og som blev endnu mere indsnævret i og med Pol Pot-styrets reelle afskaffelse af en række befolkningslag i 1975, blev langsomt udvisket, og er idag, hvis man skal tro på forlydender om kontakter mellem Pol pot-styrker og Lon Nol-tilhængere, blevet erstattet af en så bred klassealliance

at der ikke længere kan tales om marxistiske elementer i den politiske grundopfattelse.

Meget tyder på, at den fortsatte modstand mod styret og den stadige magtkoncentration i selve styret har været udtryk for en indre smuldring som - trods de materielle landvindinger - kan have været den egentlige årsag til, at oprørsfronten KNUFNS og de vietnamesiske tropper besluttede at slå til.

NOTER:

1. Samir Amin: Fremtrædende egyptisk økonom, der bl.a. har arbejdet med forskellige udviklingsprojekter i Afrika. Rådgiver for Malis regering fra 1960 til 1963. Har skrevet adskillige bøger og artikler om økonomi og udvikling i den 3. verden.

2. Samir Amin: "The Lesson and Cambodia" i Imperialism and Unequal Development. Monthly Review Press, 1977.

3. Francois Ponchaud: Cambodia Year Zero. Penguin Books, Fransk udgave 1977. Ponchaud er - med rette - blevet kritiseret for sin vurdering af, at over 1 million mennesker skulle være blevet dræbt i Kampuchea. Denne vurdering er baseret på så lemfældige kilder som bl.a. amerikanske og franske ambassaderekredse. På baggrund af dette må man imidlertid ikke afvise resten af hans bog, der er ret så veldokumenteret og på mange punkter stemmer nøje overens med andre kilder, som Ponchaud ikke selv har benyttet.

4. Khieu Samphan: "L'Economie du Cambodge et ses problèmes d'industrialisation". Skulle være på vej i engelsk oversættelse. Findes i forkortet udgave, udgivet af South East Asia Resource Center.

5. Pol Pot-styrets ministernavne fra 1976 og fremefter viser, at det er den snævre kreds omkring Pol Pot, der er de ledende i "Khmer Rouge". Denne kreds består bl.a. af Pol Pots, Ieng Sarys og Son Sens koner. To af disse, Yun Yat og Ieng Thirith, havde ministerposter. Øvrige navne i kredsen er: Thlounn Thloun, Vorn Vet, Mey Prang, Cheng An og de lidt mindre rabiater Nuon Chea og Keieu Samphan.

(Oplæg til solidaritetskonferencen med Vietnams folk)
d. 23.3.79.

UDVIKLINGEN I VIETNAM OG LAOS.

Toget kom fra den kinesiske grænse og sneglede sig gennem ingenmandsland til den vietnamesiske grænsestation Dong Dang. Toget fortsatte videre gennem det bjergrige terrasselandskab, hvor minoritetsfolk med blå hovedbeklædning arbejdede i markerne, det standsede igen i Lang Son og fortsatte derfra mod lavlandet, mod Hanoi 150 km. borte. Det er stednavne, der nu er blevet kendt gennem den sidste tids begivenheder, hvor Kina har invaderet Vietnam. Men dengang, i november 1974 da jeg første gang besøgte Vietnam, var der ikke mange der kendte disse grænsebyer.

Vi fulgtes med Tran Van Anh, en intellektuel, der havde været i Australien for at fortælle om situationen i Vietnam. Hans kendskab til de begivenheder, der havde udspillet sig i området under befrielseskrigens drøje år gjorde, at det vi kunne se fra toget, fik en mening og sammenhæng. At det tog hele dagen at køre de 150 km. fra grænsen til Hanoi skyldtes, at jernbanen var ramt af tusindvis af amerikanske luftbombardementer. Vi kunne nu se hvordan sporene forgrenede sig, fordi det havde været nødvendigt at anlægge utallige ekstraspor for at opretholde forbindelsen gennem det krigshærgede land. Da tusmørket faldt på, og mange små lys dukkede op undervejs, fortalte Tran om, hvor store ændringer der var sket bare på de få år efter krigens ophør. Tidligere havde Vietnam været så ødelagt og forarmet, st det ikke var muligt at udbygge elnettet. Men freden, som var kommet til det nordlige Vietnam efter Parisaftalerne i 1973 gav mulighed for at sætte en ny udvikling i gang, og elektricitet er en af nøglerne til denne udvikling, uden el er det f.eks. ikke muligt at anvende arbejdskraftbesparende maskiner. Vietnam er jo på sammen tid både et meget fattigt og et meget rigt land. Masser af naturressourcer findes i landet, både råstoffer og arbejdskraft, men 30 års befrielseskrig - og nye problemer som er kommet til har vanskeliggjort en udnyttelse af disse resourcer.

Sidst besøgte jeg Vietnam og Laos i oktober 1978, og bl. a. ud fra erfaringerne fra dette besøg, vil jeg fortælle om udviklingen i disse to lande efter befrielsen i 1975.

DEN POLITISKE UDVIKLING FRA 1975.

Da syden blev befriet i 1975, stod denne del af Vietnam i en overordentlig vanskelig situation. Økonomisk fandtes der ikke noget selvstændigt grundlag efter de mange års neokolonialisme, landbruget var ødelagt og mange steder

gået i stå, dels p.g.a. krigens ødelæggelser, og dels fordi tusindvis af mennesker var blevet udbombet og havde søgt ind til byerne. Hvor bondebefolkningen tidligere udgjorde omkring 80%, var nu kun omkring 50% bosat på landet. Der var over 1 mill. marionettropper, som nu stod uden arbejde, foruden millioner af andre arbejdsløse, tusindvis af prostituerede o.s.v. o.s.v. De første par år måtte nødvendigvis bruges til at løse de mest presserende af alle disse politiske og sociale problemer.

I 1976 blev der afholdt valg i hele landet, og på baggrund heraf blev den nordlige og sydlige del af Vietnam genforenet. I december 1976 afholdtes den 4. partikongres, og Vietnams Arbejderparti ændrede navn til Vietnams kommunistiske Parti. Partikongresser er kun blevet indkaldt, når der skulle tages stilling til store centrale problemer, siden 1930 er der kun blevet afholdt fire. Denne kongres skulle bl.a. tage stilling til, hvordan udviklingen skulle forme sig i landets sydlige del. Vi kender ikke diskussionerne på kongressen i detaljer, men et af stridspunkterne var, hvor hurtigt overgangen til en ny samfundsstruktur i syd skulle gennemføres.

Omformningsprocessen mod en socialistisk samfundsstruktur skred gradvis frem lige til 1978, hvor begivenhederne pludselig tager fart i Vietnams forhold til omverden, og det falder netop sammen med, at der bliver sat mere fart på overgangsreformerne.

1978. KAMPUCHEA - KINA.

Det første, der skete i 1978, var, at den lange ulmende grænsekrig mellem Vietnam og Kampuchea officielt blev erklæret fra begge sider. De diplomatiske forbindelser mellem de to lande blev afbrudt, sammenstødene tiltog i styrke og flere forskellige forhandlingstilbud fra vietnamesisk side blev afvist - det sidste i februar.

I marts begyndte også den store flugt af vietnamesere af kinesisk oprindelse - også kaldet hoa folk. I løbet af få måneder forsøgte ca. 160.000 hoa folk at flygte over den kinesiske grænse, og et stort antal satte livet på spil ved at flygte fra den sydlige del af landet i større og mindre både. Kina hævder, at hoa'erne er blevet smidt ud af Vietnam, og Vietnam siger, at Kina forsøgte at skabe vanskeligheder i Vietnam ved at udbrede rygter om, "at der vil udbryde krig mellem Kina og Vietnam, og de der ikke tog til Kina ville blive betragtet som forrædere". Men i virkeligheden er hoa-problemet meget kompliceret.

Der findes i alle de sydøstasiatiske lande kinesere, som er udvandret over en periode på flere hundrede år helt

op til efter den kinesiske revolution. I Vietnam er de især koncentreret i tre hovedområder. I dels i Ho Chi Minh-byen, det tidligere Saigon, hvor der findes ca. 700.000, som især bor i Saigons tvillingby Cholon (også kaldt kineserkvarteret). 30.000 af disse tilhørte handelsborgerskabet, hvad der må ses i forbindelse med, at kineserne i hele Sydøstasien især har været mellemhandlere og stor købmænd. Men ud over handelsborgerskabet i Cholon findes der også en stor gruppe småhandlende, desuden arbejdere, intellektuelle og andre. De socialistiske reformer, som begyndte i foråret 78, ramte blandt andet handelsborgerskabet, som sad og tjente store penge på den sorte handel og i det hele taget hindrede at staten kunne kontrollere markedspriserne. Reformerne var ikke rettet alene mod det kinesiske handelsborgerskab, men også mod det vietnamesiske. Det var en kamp mellem klasser, et forsøg fra partiets side og de klasser, der slutter op bag revolutionen og partiet og har været udbyttet og undertrykt i årtier, på at vinde magten for at kunne bruge den bredt til at gavne befolkningen. Dette var startskuddet til udvandringen i syd. Samtidig må grænsestriden tages i betragtning, da Kampuchea grænsen ikke ligger særligt langt fra Ho Chi Minh byen, og den almindelige opfattelse i Vietnam er, at Kampuchea angreb Vietnam, fordi Kina stod bag. d.v.s. den samme problemstilling som ved nordgrænsen.

Det andet område, hvor der bor mange hoa-folk, er grænseområdet i nord mellem Vietnam og Kina. Men denne gruppe hoa'er er ikke et handelsborgerskab. Lige som Vietnams befolkning er sammensat af ca. 60 forskellige minoriteter, har Kina også mange minoriteter. Hoa-folkene i dette område er minoritetsfolk, som er bosiddende på begge sider af grænsen - foruden i Laos - og som fortrinsvis er almindelige bønder og handlende. Denne gruppe har klart været skræmt af den kinesiske propaganda, og efter den kinesiske invasion den 17. februar 79, kan vi også lidt bagklogt sige, at deres frygt har været begrundet.

Det tredje og sidste område, hvor der bor mange hoa-folk, er Hanoi. Her er handelsborgerskabet for længst væk, og mange hoa'er er almindelige arbejdere, en del faglærte arbejdere. I oktober blev der gennemført kampagner på alle arbejdspladser for at fortælle både vietnameserne og hoa-folk, at der ikke var nogen baggrund for rygterne om, at hoa'erne var uønskede i Vietnam. Det var tværtimod på flere fabrikker et stort problem, at de faglærte og uddannede arbejdere forsvandt, produktionen var ligefrem faldet på forskellige områder. Vi talte med mange hoa-folk med forskellige erhverv, de forklarede samstemmende, at de ikke blev udsat for diskriminering; men de havde vanskeligt ved at forklare, hvorfor mange forsvandt

fra Hanoi. En vigtig årsag var, at når først nogle i en familie tog afsted, så fulgte mange andre med for at være sammen med familien. Nogle af dem, der først tog afsted, var unge, som havde lovning på at få en uddannelse, når de kom til Kina. Men det holdt i mange tilfælde ikke stik, da de først var i Kina, og der en en hel del eksempler på, at folk vendte tilbage. Desuden lukkede Kina grænsen, da styret ikke havde lyst til at få flere indvandrere. Det er ikke svært at forstå, at der i en spændt situation kan opstå problemer med et mindretal, men trods gnidningerne mellem Kina og Vietnam har der aldrig fra vietnamesisk side været tale om, at man har forsøgt at fordrive folk af kinesisk oprindelse.

Kina brugte flygtningestrømmen som anledning til at nedskære den kinesiske økonomiske hjælp til Vietnam kraftigt. Det skete den 30. maj, og den 3. juli blev hjælpen helt standset. Forholdet til Kina, som langsomt var blevet forværret fra begyndelsen af 1960'erne og især efter befrielsen af hele Vietnam, og den kinesiske anvendelse af 3-verdensteorien, var nu gået helt i hårknode. Vietnams massive støtte til dem kampucheanske befrielsesfront KNUFNS - som befriede Kampuchea i januar 1979 - og den kinesiske invasion i februar må også ses som en forlængelse af dette modsætningsforhold.

1978 - SOCIALISTISKE REFORMER.

Forholdet til Kina er helt centralt for at forstå udviklingen i Vietnam, for selv om de to lande har uoverensstemmelser på flere punkter, har den vietnamesiske ledelse længst muligt prøvet at bevare et godt forhold til både Sovjet og Kina. Helt frem til foråret 1977 forsøgte Vietnam at få forholdet til Kina til at forløbe gnidningsfrit både politisk og økonomisk. Men den kinesiske ledelse indtog et meget kategorisk standpunkt over for Vietnam, ligesom den tidligere havde gjort det over for Cuba og Albanien. Enten fuld støtte til den kinesiske politik eller også fuldstændig afskæring. Denne kinesiske linie har været endnu vanskeligere at acceptere for Vietnam end for de to ovennævnte lande, fordi Vietnam grænser op til Kina. Men næsten 40 års befrielseskrig har også skabt en stærkt selvbevidsthed i Vietnam, hjælp takker man for, når man får den, men hvis der er politiske betingelser knyttet til hjælpen, så er det bedre at undvære den. Vietnam har intet ønske om at være domineret igen, hverken af Kina eller Sovjet.

Da tendenserne i 1977 tydeligt gik i retning af, at forholdet til Kina kun kunne forværres, satsede den vietnamesiske ledelse på at føre en politik, hvor landet kunne klare sig ved egne kræfter og hjælp fra anden side.

De tre revolutioner, hhv. i produktionsforholdene, i teknik og videnskab og i kultur og ideologi, måtte nu sættes hurtigere i gang. I en socialistisk opbygning er det nødvendigt at balancere imellem en produktivitetsstigning og akkumulation på den ene side, og på den anden side befolkningens forskellige behov, først og fremmest det mest grundlæggende - nemlig fødevarer. En kraftig akkumulation og produktivitetsstigning vil på lidt længere sigt stabilisere befolkningens levevilkår bedst, men til gengæld vil der være en overgangsperiode under omformningsprocessen, hvor der reelt kan ske en tilbagegang i levestandarden. Det er meget vigtigt at finde den rigtige balance og føre den rigtige politik. Ikke mindst i syden, hvor der tidligere har været en overflod af forbrugsvarer, kan regeringen ikke pludselig skære meget kraftigt ned på levestandarden uden at risikere at miste den brede opbakning bag den politiske linie. På den anden side er der også en stor risiko ved at bevare status quo og udelukkende arbejde på at konsolidere de bestående forhold. Det var efter befrielsen stadig kapitalistiske træk, som dominerede samfundet i syd, og udbytning af arbejdere og bønder kunne fortsætte næsten uhindret. Det har været nødvendigt at ændre produktionsforholdene og opfylde nogle af de mål, der var indeholdt i revolutionen, bl.a. at jorden skulle omfordeles til dem, der dyrker den.

Efter befrielsen havde staten overtaget de industrivirksomheder, hvis ejere var flygtet ud af landet. Det var først og fremmest kompradorborgerskabet. Men i 1978 overgik de andre privatejede virksomheder til at være statslige eller kombinerede statsligt-private virksomheder, dvs. at staten nu har kontrol med, hvad der produceres, og at der sættes på de mest nødvendige varer.

I marts 1978 blev der grebet ind over for handelsborgerskabet, som tidligere nævnt. Målet med reformen var at socialisere og skabe et stabilt prissystem, og konsekvensen var at handelsborgerskabet ikke længere kan profitere frit på befolkningens bekostning. Det næste skridt var en møntreform i april 78. Dels skulle der skabes en fælles møntenhed i nord og syd. Dels skulle pengene ombyttes. Hver person kunne beholde ca. 50-100 dong (1 dong=1,85 kr.), resten skulle indsættes i Vietnams Statsbank, og de kan anvendes til produktive formål i overensstemmelse med de generelle linier for opbygningen. Men de folk, der ikke kunne bevise, at de havde tjent deres penge på redelig vis, fik denne kapital konfiskeret. Dette sidste punkt har nok været et alvorligt indgreb over for mange handelsfolk og småhandlende af forskellige karakter, ikke mindst i et land der har været hærget af krig og den medfølgende korruption.

Endelig er der hele landbrugssektoren, som er præget af

en mangfoldighed af forskellige overgangsformer. Men det centrale er, at der i slutningen af 1978 er begyndt en kooperativiseringskampagne, for at afskaffe feudale og kapitalistiske udbytningsformer i landbruget. Det er et helt nødvendigt skridt at ændre ejendomsforholdene og dermed produktionsforholdene. Grunden til at der findes så mange forskellige former er, at der traditionelt helt tilbage fra den franske kolonitid er mange flere jordløse bønder i den sydlige del i Mekongdeltaet - end i den midterste del af landet. Her har der, desuden været indført forskellige samarbejdsformer under befrielseskampen mod den amerikanske imperialisme. Dvs. de tidligere "befriede områder".

Foruden disse ændringer i produktionsforholdene i de områder, hvor landsbyerne stadig eksisterede efter krigen, er der oprettet en del nye økonomiske zoner. Det er områder, dels i nærheden af Ho Chi Minh-byen og dels i højlandet og andre uopdyrkede områder. hvor staten i princippet bygger boliger og giver udflytterfamilierne ris til et halvt år og udsæd til næste høst, hvorefter de kan klare sig selv. En anden type nye økonomiske zoner er anlagt som en slags statsfarme. Her dyrkes ofte industrielle afgrøder, f.eks. ananas, sukker o.l. Arbejderne får løn efter deres indsats. Indtil nu er 1,2 mill. flyttet ud af byerne.

Disse ændringer er naturligvis meget skitseret her, men det er ændringer, der går i retning af socialistiske produktionsformer; de giver mulighed for at producere bl.a. flere fødevarer, som der stadig er hårdt brug for.

BALANCEN MELLEM LANDBRUG OG INDUSTRI.

I 1954 efter Genevekonferencen blev det nordlige Vietnam - Den demokratiske Republik Vietnam - internationalt anerkendt som et uafhængigt land. Efter en række overgangsreformer begyndte den socialistiske opbygning i 1960. Den gang blev den første 5-års plan vedtaget, og samme år fandt den 3. partikongres sted. En vigtig diskussion var dengang, om landbruget skulle danne grundlag for en industri, eller om der skulle opbygges en industri som grundlaget for at forbedre landbrugsproduktionen. Der har ikke været nogen diskussion om, at landet skulle industrialiseres - det var helt indlysende -, men ud fra den konkrete situation måtte vægten lægges på landbruget. Samtidig byggedes der også så småt forskellige industrier, som kunne forsyne landbruget med redskaber o.l.

I 1965 begyndte de amerikanske bombardementer af den nordlige del af landet. Industrien måtte decentraliseres, landbruget konsolideres. På trods af at USA forsøgte at bombe landet sønder og sammen. og der hele tiden var et

enormt genopbygningsarbejde i gang, lykkedes det at holde landbrugsproduktionen nogenlunde konstant, den industrielle produktion gik derimod lidt tilbage. Men samtidig voksede befolkningen, og reelt var der ikke noget overskud fra landbruget at bygge industrien op på.

Efter Parisaftalen i 1973 blev der fred i nord, men alle kræfter blev brugt for at befri syden, og først fra 1975-76 stod landet igen i en situation, hvor opbygningen kunne blive det centrale mål. I disse få års opbygning har naturkatastroferne sat ind, tørke og kulde de første par år ødelagde en stor del af risen, og derpå blev Vietnam i 1978 ramt af en meget voldsom oversvømmelseskatastrofe, som bl.a. har betydet et risunderskud på 3. mill. tons.

Naturkatastrofer, ophør af den kinesiske bistand, grænsekrigen mod Kampuchea, mobiliseringen i nord, som var nødvendiggjort af truslen om et forestående kinesisk angreb, har alt i alt gjort denne periode overordentlig vanskelig og kritisk for Vietnam. Den meget bastante støtte til den kampuchianske frihedsbevægelse må utvivlsomt ses i denne sammenhæng, da de stadige sammenstød ved grænsen til Kampuchea og den deraf følgende usikkerhed yderligere tærede på de vietnamesiske reserver. Denne støtte må dog nok også sammenholdes med det faktum, at Pol Pot-styret stod over for en åben politisk krise (jævnfør Ingers oplæg om Kampuchea). I ligeledes må Kinas skarpe holdning til et samlet Vietnam, der ikke var ubetinget indforstået med den kinesiske politik, tages i betragtning. Det kinesiske synspunkt er åbenbart, at et Vietnam, der står samlet og ikke er ubetinget enigt med Kina, dermed måtte være en fjende og udgøre en del af Sovjets verdensomspændende komplot mod Kina.

UDVIKLINGSSTRATEGIEN.

Baggrunden for at regeringens og partiets politik for udviklingen satsede på international støtte og investeringer var, at den konkrete situation ikke gav mulighed for at gennemføre den nødvendige akkumulation i landbruget til selvstændigt at skabe et grundlag for at opbygge industrien. Målet er at opbygge en selvstændig socialistisk økonomi, som kan sikre et uafhængigt Vietnam, der bygger på egne kræfter og tjener arbejder-bonde alliancens interesser og dermed også de andre klasser, som går ind for denne alliance.

De fleste industrielle virksomheder i nord indtil 1975 var opbygget med hjælp fra især Kina og Sovjet, og også efter 1975 var det nødvendigt at fortsætte denne linie. Men som Ho Chi Minh sagde "intet er mere dyrebart end uafhængighed og frihed". Og økonomisk afhængighed har - for at sige det meget unuanceret - en tendens til at ska-

be politisk afhængighed. Derfor forsøgte den vietnamesiske ledelse at spille på så mange strenge som muligt.

Udover at Vietnam stadig nød godt af den søsterlige hjælp fra socialistiske lande som Sovjet, Kina o.a. meldte det sig ind i Verdensbanken, Valutafonden og den Asiatiske udviklingsbank - (nok ikke til Sovjets udelte tilfredshed) relationerne til Japan blev forbedrede, Pham Van Dong var også på diplomatisk offensiv i Europa, hvor især de nordiske lande og Frankrig erklærede sig villige til at yde støtte. Vietnam var endog parat til at normalisere forholdet til USA, ligesom der er blevet gjort energiske forsøg på at forbedre forholdet til de andre sydøstasiatiske lande. Endelig blev der i 1977 gennemført en investeringslov, som gav udenlandsk kapital ret gode muligheder for at investere i industrielle virksomheder.

Det skal dog med det samme siges, at denne alsidige strategi ikke har haft særlig stor succes. Det skyldes ikke mindst Kinas tilnærmelse til USA, Japan og EF-landene. I sammenligning med Kina er Vietnam jokun en lille fisk. Da Kina nedskar sin støtte i maj 78 og standsede den helt i juli, var striden med Kina for alvor i gang - dog endnu ikke på det militære område. Vietnams eneste reelle mulighed for at erstatte den kinesiske hjælp var sovjetisk støtte og bistand fra Comecon. Den 28. juni gik Vietnam ind i Comecon, og den 3. november underskrev Vietnam og Sovjet en samarbejds- og venskabstraktat. Det forudgående viser helt klart, at Kina selv har været med til at skabe mindre venligtsindede nabolande ved sin sydgrænse. Reelt set udgør Vietnam ikke nogen alvorlig trussel mod verdens folkerigeste stat, men den kinesiske teori om de tre verdener bevirker, at der er manglende kinesisk forståelse for, at de reelle modsætninger stadig ligger mellem den amerikanske imperialisme og de hermed allierede kræfter på den ene side og arbejderklasserne i de kapitalistiske lande og arbejder-bondebevægelserne i den 3. verdens befrielsesbevægelser på den anden side. I følge det vietnamesiske verdenssyn findes der tre revolutionære tendenser i verden: 1. de socialistiske lande, 2. befrielsesbevægelserne i den 3. verden og 3. arbejderbevægelserne og de demokratiske bevægelser i de kapitalistiske lande. Ud fra denne analyse tilhøre vi den tredje kategori, så lad os leve op til denne forpligtelse over for Vietnam for at sikre et selvstændigt, socialistisk Vietnam!

LAOS.

I december 1975 overtog de revolutionære kræfter i Laos magten ved en ublodig revolution. Dette må naturligvis

ses på baggrund af den lange befrielseskamp, der også har været ført i Laos, at både Sydvietnam og Kampuchea var blevet befriet, og USAs indflydelse dermed var blevet svækket i området. Men USA havde også efterladt store problemer i Laos på linie med dem i Sydvietnam, og Laos er et langt mindre udviklet og fattigere land end Vietnam. Årsagen hertil ligger ikke mindst i den franske kolonipolitik op til 1954, hvor der slet ikke var blevet udviklet infrastruktur eller nogen form for industri. Så sent som i 1972 havde Laos kun 170 virksomheder med gennemsnitlig 20 ansatte - derudover var der kun små håndværksvirksomheder.

Laos er dog et rigt land på naturressourcer, der er bare intet grundlag for at udvinde mineraler og forarbejde dem. Den eneste naturrigdom, som umiddelbart kan anvendes, er træ, da en stor del af landet er bevokset med skov. Kun 8 % af landet kan opdyrkes, og af disse 8% er på nuværende tidspunkt kun 3% faktisk opdyrket. Det betyder dog også, at der ikke findes mangel på jord, som i Vietnams tilfælde. Derfor er det også mere enkelt at forbedre landbrugsproduktionen.

Efter befrielsen har staten overtaget de få fabrikker, der findes, og i landbruget har der i gamle befriede områder været praktiseret fælles dyrkning af jorden. I 1978 er der startet en omfattende kooperativiseringskampagne, som skal afsluttes i løbet af et par år. Vi besøgte i oktober landsbyer, hvor denne kooperativisering lige var begyndt. Der var store sorte tavler, hvor der sirligt med farvet kridt var skrevet; hvor mange kvinder, mænd, aktivt arbejdende, hvor mange hakker og trækdyr der nu var indgået i kooperativet.

Men der er mange problemer, fordi landbruget er så tilbageliggende. Hidtil har man kun kunnet høste en årlig afgrøde, men ved samarbejde kan bønderne bygge overrislingsanlæg og dermed høste to gange årligt. Vandingsanlæggene er i meget høj grad nøglen i denne første fase, og vi så alene lige i Vientianes omegn tre større dæmningsværker under opbygning.

Naturkatastroferne har også ramt Laos, som ellers ret nemt kunne blive selvforsynende med fødevarer. I 1975 blev der produceret 600.000 t. ris til befolkningen på 3,5 mill., men både i 1976 og 1977 blev landet ramt af tørke, og produktionen faldt til hhv. 500.000 t. og 300.000 t. Laos måtte appellere til internationale bistandsorganisationer for at klare denne situation. I 1978 kom de store oversvømmelser, Mekongfloden steg mange steder over 10 m. og landet manglede atter ca. 150.000 t. fødevarer.

Når man kommer fra Vietnam, ser Laos forbavsende mekaniseret ud. Rundt om på vejene står store bulldozere i et ret stort antal, og de almindelige beboelseshuse står smukke og temmelig store på deres pæle, bygget af solidt træ. Men man må ikke lade sig narre. Træ er en af de få ting landet er rigt på, og maskinerne er helt nødvendige i et land med en så lille befolkning. Det er den internationale hjælp, der her manifesterer sig klart. Vejbyggeriet er en absolut forudsætning for enhver videre udvikling. Desuden er en stor del af dette maskinel sikkert i anvendelse netop omkring Vientiane, som vi besøgte. På nuværende tidspunkt er det nødvendigt at importere næsten alt, selv råstoffer til mange af de små fabrikker som findes. Den internationale hjælp er helt uundværlig.

INTERNATIONALE RELATIONER.

Laos ligger gemt bort blandt alle sine store naboer: Vietnam, Kampuchea, Thailand, Burma og Kina. Men i al sin ubemærkedet har landet en strategisk vigtig beliggenhed. Derfor har regeringen ført en meget forsigtig balanceret politik på den internationale arena.

Forholdet til Thailand har dog været åbentlyst dårligt, og den vigtige handel over den thailandske grænse har officielt været standset af en handelsblokade. Efter Kriangs magtovertagelse i oktober 1977 er relationerne blevet forbedret lidt, men Thailand yder stadig støtte til guerillagrupper, som kan operere herfra. Hvad stormagterne angår er forholdet til USA køligt, selv om der er relationer mellem de to lande. Forholdet til Kina har været yderst korrekt, men i laotiske partitales kan man se angreb på bl. a. "internationale reaktionære", hvilket står for den kinesiske politik. Først efter det kinesiske angreb på Vietnam har Laos officielt taget afstand fra den kinesiske politik, og Kina er blevet anmodet om at kalde de vejarbejdere hjem, som har befundet sig i det nordlige Laos. Men denne afstand tagen fra den kinesiske politik betyder også, at Laos nu befinder sig direkte i farezonen. Efter Kinas opfattelse er landet nu gået med i "komplottet" sammen med Vietnam og Sovjet rettet mod Kina, og det legitimerer efter kinesisk opfattelse tilsyneladende militære aktioner.

På nuværende tidspunkt er Sovjet den største bidragsyder til Laos, men som nævnt har landet forsøgt at undgå at tage stilling til den sino-sovjetiske konflikt indtil for nylig.

Laos har et ret specielt forhold til Frankrig, den tidligere kolonimagt, som på mange måder har præget landet meget. Frankrig har ydet en hel del bistand, men forholdet

forværredes i 1978, bl.a. fordi Frankrig har opfordret mange af de få uddannede laotere til at tage til Frankrig. Forbindelserne mellem de to lande blev derefter afbrudt. Det skal desuden nævnes, at også Laos er gået ind i Verdensbanken og Den Asiatiske Udviklingsbank.

Forholdet til Kampuchea har også været korrekt; under Pol Pots styre. Men efter Pol Pot fald har laoterne hurtigt anerkendt det nye styre. Det væsentligste og nærmeste forhold har landet til Vietnam. Det har en lang historie tilbage til den første modstandsbevægelse, hvor de to folk kæmpede side ved side. Man regner i dag med, at der inden for partiet findes en kinaorienteret fløj; men det er meget vanskeligt at se, hvilken indflydelse den har. Den manifesterer sig ikke i den laotiske udadvendte politik, og efter det kinesiske angreb på Vietnam er den vietnamorienterede fløj desuden blevet styrket.

Efter forhandlinger i de to hovedstæder indgik Vietnam og Laos i 1977 en venskabs- og samarbejdsaftale for 25 år og desuden en grænseaftale. I denne aftale tales der om "specielle forbindelser" mellem de to lande, og heri lægger laoterne officielt det nære fællesskab under befrielseskampen, et fællesskab mellem landene, som kan fortsætte. Der er også mange ligheder og overensstemmelser mellem landene i opfattelsen af, hvordan socialismen skal opbygges - der er således ikke tale om en "total revolution" som i Kampuchea, men en gradvis overgang.

Vietnam beskyldes fra flere sider for at ville indlemme Laos i en indokinesisk union og for at have besat Laos, men det er en forkert problemstilling. Man kan naturligvis ikke frakende Vietnam, at det er det største og mest udviklede af de to lande. Men Laos har sin egen nationale bevidsthed og sin egen strategi for at udvikle Laos - og ikke, som det siges, for at udvikle Vietnam. Det har tværtimod været Vietnam, som af sine rige ressourcer gang på gang har ydet en helt nødvendig støtte til Laos. Ikke mindst i 1975, da USA afbrød alle relationer og Vietnam sendte forsyninger af ris, benzin, medicin og andre nødvendigheder.

Et af Laos's største problemer på nuværende tidspunkt er den infiltration, som sker både fra thailandsk og amerikansk side. Laoterne er et meget blandet folk, som består af mange minoriteter. Nogle af disse har gennem mange år været betalt af CIA og andre organisationer. Denne oprørsvirksomhed er ikke i aftagende, tværtimod ser det ud, som om kineserne nu giver deres bidrag til problemerne ved at støtte minoritetsgrupper i nord. Vietnam har soldater i Laos - det anslås til ca. 30.000 - men det er som støtte til den laotiske regering, og det er en støtte, der har rødder flere årtier tilbage. De fleste vietnamesere delta-

ger i vejbygningsarbejder og andre projekter, og administrative kadrer siger klart, at den laotiske politik er, at vietnameserne vender tilbage, når deres respektive opgaver er fuldført.

Laos ønsker naturligvis ikke at være en vietnamesisk satellit. Der er ingen tvivl om det laotiske folks ledelses nationale bevidsthed, og selv om landet er truet fra mange sider, er det ikke Vietnam som udgør en trussel mod Laos selvstændighed. Uden Vietnams støtte havde Laos nok ikke i dag eksisteret som en selvstændig nation.

Gareth Porter:

Det første afsnit i min rapport vil omhandle stormagterne og konflikten Vietnam-Kampuchea. Her vil jeg i korte træk skitsere en analyse af de tre stormagters - Kina, Sovjet og USA's - Indokinapolitik og drage nogle konklusioner både omkring deres politiske linje og deres storpolitiske spil mod hinanden i Indokina.

Først vil jeg behandle analysen af Kinas Indokinapolitik, og jeg vil påpege generelt, at det efter min opfattelse er kineserne, som har været initiativtagere blandt stormagterne i den indokinesiske politik.

Jeg tror, at Kina har taget initiativet både regionalt - d.v.s. overfor de tre indokinesiske lande - og globalt i en sådan udstrækning, at Kina har været initiativtagende i forhold til Sovjet og USA.

Regionalt har Kina været initiativtagende ved at være den, som definerede, hvilken vietnamesisk politik der ville være acceptabel for Kina, og gjort det på en måde, at Vietnam har været under et konstant pres for at opgive, hvad landet betragtede som normale venskabelige forbindelser med Sovjet. Kina har med andre ord fundet de forbindelser, som eksisterede mellem Sovjet og Vietnam frem til 1975, som uforenelige med Kinas sikkerhed. Fra 1975 og frem har Kina insisteret på at Vietnam skulle tilslutte sig til den antisovjetiske blok af stater. Vietnamserne har måtte reagere på de sidste fire års kinesiske forsøg på at ændre på reglerne for forbindelserne mellem Vietnam, Sovjet og Kina. Og naturligvis blev den vietnamesiske reaktion ikke nogen tilpasning til de kinesiske ønsker - ikke det mindste. I stedet tror jeg, at vietnameserne næsten instinktivt blev mere og mere mistænsomme overfor Kinas hensigter og vendte sig mere og mere til Sovjet for at få støtte.

For nu at gå over til det globale plan tror jeg, Kina har sat sig for at demonstrere i Indokina - og i særdeleshed i sin politik overfor Vietnam 1976-79 - at de antisovjetiske stater d.v.s. Kina, USA og Japan må og kan handle beslutsomt overfor Sovjet og dets allierede. Med andre ord er det min fortolkning, at hovedsigtet med den kinesiske invasion i Vietnam ikke så meget er at tvinge Vietnam at trække sig tilbage fra Kampuchea - selvom de ser dette som et af målene - men hovedsigtet er at tvinge USA og i anden omgang Japan til at indtage en meget hårdere politisk position i forhold til Sovjet og Vietnam.

Som et led i den kinesiske politik, der går ud på at vise, at den antisovjetiske blok af stater kan og må

forholde sig offensivt til Sovjet og dets allierede, begyndte kineserne i begyndelsen af 1978 at presse Vietnam ved hjælp af forskellige midler. Et af disse midler var at yde Kampuchea militær støtte i grænsekonflikten med Vietnam. En anden form for pres var angrebet på Vietnam for dets påståede forfølgelse af den kinesiske befolkningsgruppe i Vietnam. Det er min opfattelse, at kineserne anså spørgsmålet om Hoa-befolkningen i Vietnam som en god måde at forberede sin egen folkeopinion og verdensopinionen på et muligt brud mellem Kina og Vietnam.

Efter denne analyse af den kinesiske strategi vil jeg tilføje, at jeg er sikker på, at kineserne anså vietnameserne for skuldige i aggressiv optræden både i Kampuchea og i deres behandling af Hoa-folket. Men det, som jeg vil påpege her, er, at kineserne i begge tilfælde handlede hovedsageligt udfra det grundsynspunkt, at det var på tide at gå i offensiven overfor Vietnam, og i begge tilfælde så de en mulighed for at trænge Vietnam i defensiven, sætte Vietnam i en presset situation - og jeg tror, at man kan gå så langt som til at sige, at de håbede på at kunne destabilisere Vietnam såvel økonomisk som politisk.

Nu til det sidste punkt om Kinas politik - som jeg tror er vigtigt - og det er, at sammenhængen mellem Kinas militære pres mod Vietnam og Kinas nye alliance - formelle alliance - med USA og Japan er vigtig. Der er en betydningsfuld sammenhæng. Jeg tror, at det var først, da kineserne var sikre på, at USA var klar til at gå med til en normalisering af forbindelserne med Kina, at Kina kunne begynde at tænke på et så dristigt skridt som det at invadere Vietnam. Jeg tror, at grunden hertil er, at der i den amerikanske Kina-politik er indbygget, at USA ikke vil tillade Sovjet at rette noget totalangreb mod Kina uden en meget alvorlig amerikansk reaktion.

For det andet - når det gælder Sovjetunionen - er det mit indtryk, at Sovjet i de seneste tre år snarere har reageret end taget initiativer. Men Sovjet har nu faktisk søgt og vundet væsentlige strategiske fordele gennem sine forbindelser med Vietnam det seneste års tid.

Første punkt er, at Sovjet oprindeligt ikke havde nogen indflydelse i Sydøstasien undtagen sine forbindelser til Vietnam og Laos. Dette skyldes dels Sovjet geografiske placering, og dels Sovjet ikke historisk har haft en mere betydningsfuld økonomisk og politisk rolle i Sydøstasien. Som følge af, at de ikke-kommunistiske lande i Sydøstasien næsten altid har betragtet Sovjetunionen som en outsider, som ikke har nogen reel og legitim rolle i regionen - og derfor er meget mistænksomme overfor Sovjet - er de ikke-kommunistiske sydøstasiatiske landes holdning til Kina direkte modsat. De følger meget op-

mærksomt bogstaveligt hvert træk, kineserne foretager, og de tenderer mod at betragte Kinas diplomatiske aktivitet i regionen som legitim og derfor noget, som man må leve med.

Det andet punkt i spørgsmålet om den sovjetiske politik er, at Vietnam og Indokina ikke er nær så betydningsfulde for Sovjet som andre dele af verden: Mellemøsten, Afrika og Nordøstasien i særdeleshed. Sydøstasien ligger oplagt langt fra Sovjet militære magt, og historisk - ligesom også set udfra Sovjets økonomiske hovedinteresser. Historisk blev Sovjetunionen snarere tvunget til at engagere sig i Indokina, end de selv tog initiativet til det. Og jeg vil blot henvise til to historiske perioder: Den ene efter Geneve 1954 og den anden fra 1965 og fremover, da Sovjet af Vietnam blev opfordret til at engagere sig mere. I det første tilfælde fik det intet resultat, i det andet fik det det.

Ikke desto mindre har Sovjet i dag - og har haft det i 3-4 år - tre formers for interesser i Indokina. Den første er at hæmme eller mindske den kinesiske indflydelse. Den anden er at øge Sovjets politiske prestige ved at støtte og alliere sig med vietnameserne. Den tredje er at vinde mulige militære fordele i Vietnam, som eventuelt kunne øge Sovjets magt i Sydøstasien.

Sovjet har taget et vigtigt skridt, når det gælder de første to punkter gennem deres aftale med Vietnam i 1978. og sin støtte til den vietnamesiske invasion i Kampuchea. Men jeg vil betone, at det er ud fra en sovjetisk synsvinkel, at de tror, de har gjort fremskridt i forhold til disse to spørgsmål.

Et sidste punkt om Sovjets politik er, at de i den aktuelle krise med Kinas invasion af Vietnam ser den kinesiske politik i en meget større sammenhæng, fuldstændig ligesom jeg tror, at kineserne ser deres egen politik i en større global sammenhæng. Sovjet mistænker stærkt kineserne for at ville inddrage dem i konflikten på en sådan måde, at det ville ødelægge fortsatte forbindelser USA-Sovjet og herunder specielt mulighederne for en SALT-aftale. Dette indebærer uden tvivl, at Sovjet er meget forsigtigere, end de ellers ville være.

Endelig i forhold til USA vil jeg være meget kortfattet, fordi jeg ikke tror, at den er lige så central som den sovjetiske og kinesiske politik. De to faktorer som til sammen har været bestemmende for den amerikanske politik siden 1975, er: For det første uvilje imod at blive indblandet i Indokina og for det andet Kinas nye betydning i USA's globale strategi. Impulsen til at holde sig uden for er dels en følelsesmæssig reaktion på nederlaget i

Indokina, og beror dels på en uvilje mod at have noget at gøre med de indokinesiske lande efter krigen.

Den anden impuls- d.v.s. Kinas betydning - har ført til et forsøg på at spille Kina og Vietnam ud mod hinanden og støtte Kinas syn på Vietnam som regional hegemonistisk magt, som søger at skabe sig en magtstilling i regionen. Kissinger betragtede faktisk Kina som en erstatning i regionen for den amerikanske politik, som gik ud på at bremse Vietnam og den sovjetiske indflydelse. Brzezinski overtog denne politik og foretog yderligere et skridt. Som følge af dette har Carter-administrationen end ikke - selv om den ikke billigede den kinesiske invasion af Vietnam - sat sig imod den med nogen kraft, fordi USA ikke har nogen interesser i Vietnam, men derimod i Kina.

Nogle konklusioner på disse spørgsmål. Først og fremmest har kineserne handlet ansvarsløst i to henseender. Dels har de forsøgt at presse vietnameserne til at ændre deres traditionelle balancepolitik i forhold til Kina og Sovjetunionen. Dels har de med magtanvendelse over for Vietnam søgt at afprøve deres strategi, som sigter på at slå Sovjetunionen tilbage globalt. Jeg tror, at kineserne har mistolket vietnamesernes virkelige politik og ødelagt en slags magtbalance i regionen og dermed skabt ustabilitet i området.

For det andet har Sovjetunionen efter min opfattelse handlet ansvarsløst ved at søge at opnå kortsigtede eller relativt overfladiske politiske og militære fordele og prisen har været en øget risiko mellem Kina og Vietnam. Med det mener jeg, at Sovjet sikkert godkendte det vietnamesiske fremstød i Kampuchea, selvom de ikke opmuntrede til det.

Jeg tror ikke, at USA's ansvarsløshed kræver yderligere kommentarer.

II: DEN ANDEN DEL AF MIN FREMSTILLING VIL BEHANDLE DEN

VIETNAMESISKE - KAMPUCHEANSKE KONFLIKTS UDVIKLING:

Det sædvanlige spørgsmål er, om denne er en krig gennem stedfortræder. Jeg tror, at man må dele konflikten op i tre niveauer.

1. Det første er stormagternes kamp om indflydelse i regionen.
2. Det andet er konflikten mellem Kina og Vietnam.
3. Det tredje er konflikten mellem Vietnam og Pol Pot-styret

Jeg tror, at de tre konflikter er sammenflettede, men dog klart adskilte.

Jeg tror også, at udviklingen i konflikten mellem Vietnam og Pol Pot har mere at gøre med konflikten Vietnam-Kina end med konflikten Sovjet-Kina.

Næste spørgsmål som jeg vil tage op i al korthed er, hvorfor vietnameserne invaderede Kampuchea.

Først vil jeg sige noget om den forklaring, som ofte gives af de fleste vestlige kommentatorer: Den Indokinesiske føderation. Denne var en idé, som blev udformet i 1930, og det var det indokinesiske kommunistpartis officielle politik frem til 1951 eller omkring 1951-54 for ikke at lægge mig fast på et præcist tidspunkt. De grundantagelser, som lå til grund for idéen om den indokinesiske føderation, tror jeg var følgende:

- at den marxistiske-leninistiske revolutions fremgang i hvert af de tre indokinesiske lande var afhængig af fremgangen i alle tre,
- at dersom den kommunistiske revolution ikke sejrede i Laos og Kampuchea, ville alternativet være lokale regimer, som ville samarbejde med Frankrig mod den vietnamesiske nationale bevægelse.
- at kommunistlederne i Laos og Kampuchea - og dette var i 30'erne og 40'erne - ikke endnu ville være i stand til at regere deres lande selvstændigt.

Men i 1954 havde i det mindste en af disse grundantagelser vist sig at være fejlagtig, nemlig den at vietnameserne ikke ville kunne sejre, uden at de revolutionære i Laos og Kampuchea også havde sejret.

Efter 1954 viste endnu en af disse grundantagelser sig at være fejlagtig, da prins Sihanouk viste sig at være en nationalist, som ikke tillod Frankrig og USA at gøre hvad de ville i Kampuchea.

Og i 1954 havde den tredje grundantagelse mistet sin gyldighed, fordi vietnameserne ikke havde noget andet valg end fuldt ud at støtte total uafhængighed for både Laos og Kampuchea for at kunne konkurrere med Frankrig, som tilbød begge lande i det mindste en tilsyneladende selvstændighed.

Og det er derfor, at tanken om den indokinesiske føderation blev uaktuel efter 1954.

Det, der er tilbage af den oprindelige vietnamesiske politik overfor Laos og Kampuchea, var grundsynspunktet, at det var af livsvigtig betydning at have venligtsindede

regeringer i Laos og Kampuchea. Både under den første og den anden Indokinakrig havde de tre lande i Indokina udgjort en fælles strategisk krigsskueplads. Da den anden Indokinakrig sluttede var vietnameserne derfor overbeviste om, at deres sikkerhed ville være i fare, hvis nogen fjendtlig magt skulle få en stor indflydelse i Laos eller Kampuchea.

Dette leder tanken hen på specielle relationer, som er det udtryk, vietnameserne har anvendt, når de har diskuteret forbindelserne med Laos og Kampuchea siden 1975. Jeg blev informeret af en velinformeret vietnamesisk kilde i november 1978, at udtrykket "specielle relationer" første gang blev anvendt efter den laotiske premierminister Kaysone Phomvihane's besøg i Hanoi i december 1975. Anledningen til besøget var - ifølge denne vietnamesiske talsmand - at understrege overfor vietnameserne, at Laos og Vietnam måtte have meget nære forbindelser - ikke blot på grund af truslen fra Thailand, men også på grund af den kinesiske trussel.

Dette besøg i december 1975 fulgte efter nogle meget vigtige begivenheder i relationerne mellem Kina og Vietnam.

Først var der Pham Van Dong's besøg i Peking i september 1975. Under dette besøg forsøgte kineserne at presse vietnameserne til at godkende Mao's idé om de tre verdener. Men - som ventet - vægrede vietnameserne sig mod at gøre dette. De sagde, at "eftersom det tog Mao så mange år at udarbejde denne teori, ville de også behøve mange år til at studere den". - Vietnameserne forlod Peking - og der herskede ved den lejlighed åbenbart en stærk spænding mellem de to parter - og rejste til Moskva og underskrev en vigtig bistandsaftale med Sovjetunionen. Efter at denne aftale var indgået, meddelte kineserne vietnameserne, at de ikke skulle regne med mere gavebistand fra Kina, på trods af at Zhou En-lai havde lovet at fortsætte bistanden i fem år efter 1973.

Derfor er min hypotese - selv om den kun støter sig på indicier - at vietnameserne begyndte at anvende udtrykket "specielle relationer" på det tidspunkt, hvor de for første gang begyndte at se en potentiel trussel fra Kina både mod Vietnams interesser i Indokina og i de bilaterale forbindelser.

Jeg tror ikke, at det var vietnamesernes hensigt at få etableret nogen speciel aftale mellem Vietnam og Kampuchea - nogen formel aftale - men at det snarere drejede sig om, at Kampuchea sluttede op bag Kina. Jeg vil pege på nogle punkter, hvor det synes som om, Kampuchea i 1975-76 signalerede, at de eventuelt skulle slutte sig til Kina.

Det første punkt er det communiqué, som Khiu Samphan underskrev i Peking i august 1975, hvori man angreb supermagternes kamp om hegemoni i verden. - Det andet var noget, som ikke skete. På den alliancefrie konference i Sri Lanka i august 1976 diskuterede man indgående ASEAN-landene. Vietnam og Laos indtog på dette tidspunkt en meget uforsonlig position imod ASEAN-landene. Kampucheanerne afslog imidlertid for første gang at udtale sig om dette spørgsmål - trods det at de i 1975 - i det mindste ifølge vietnameserne - havde udtrykt fuld forståelse for vietnamesernes synspunkt, at ASEAN var en fjendtlig organisation.

Der foreligger materiale, som viser, at vietnameserne i det mindste engang i 1976 begyndte at se sig om efter en opposition i Kampuchea mod Pol Pot i håbet om at standse, hvad de betragtede som en begyndende alliance med Kina. Uden at gå i detaljer om den opposition, som allerede da fandtes mod Pol Pot, virker det afgørende vendepunkt at være september 1976. På det tidspunkt knuste Pol Pot-regeringen tilsyneladende en slags opposition mod Pol Pot inde i Phnom Penh, og det var efter denne aktion, at Pol Pot-styret indledte sin store udrensning i hæren og partiet af alle, som ansås for at være illoyale eller blev mistænkt for at være forrædere mod Pol Pots lederskab. Og det lader til, at et antal kadrer på dette tidspunkt begyndte at flygte til Vietnam for at undgå udrensningerne. Vietnameserne havde uden tvivl en del kampuchianske agenter som spioner og politiske aktivister i Kampuchea - men det er klart, at de efter september 1976 kom i kontakt med meget bredere lag i partiet og hæren blandt dem, som flygtede fra udrensningerne. Så det forekommer oplagt, at vietnameserne styrkede deres samarbejde med de oppositionelle kræfter, i og med at denne strøm af kampuchianske kadrer kom til Vietnam.

Jeg skal forsøge så kortfattet som muligt at skitsere sammenhængen mellem på den ene side grænsekrigen og på den anden side vietnamesernes forbindelser til de oppositionelle kræfter i Kampuchea. - Udfra vietnamesernes egne redegørelser virker det som om, at de begyndte at planlægge med henblik på en eventuel "opstand" i Kampuchea i slutningen af 1977. Vietnams militære angreb ind i Kampuchea i slutningen af 1977, som fulgte efter et større kampuchiansk angreb i september, ser ud til at skulle have haft to formål. Det ene var at give kampucheanerne en lærestreg og samtidig fremtvinge en løsning af grænseproblemerne. Men sigtet var også at give oppositionen i Kampuchea et opsving.

Vi ved ikke særligt meget om, hvad vietnameserne plan-

lagde fra slutningen af 1977 og frem til maj 1978. Men vi ved fra både vietnamesiske og kampucheanse redegørelser, at et større oprør blev igangsat i slutningen af maj 1978. Vi ved også, at oprøret mislykkedes, og at det blev nedkæmpet af tropper, som var loyale mod Phnom Penh, og at de kadrer, som det lykkedes at overleve, flygtede til Vietnam, som det var sket tidligere.

Da dette hidtil mest betydningsfulde oprør mislykkedes, skete det tilfældigvis samtidig med, at der indtrådte en alvorlig krise i forholdet mellem Kina og Vietnam. Omkring dette tidspunkt, d.v.s. i slutningen af maj og begyndelsen af juni 1978, var vietnameserne overbeviste om, at Kina anvendte kampucheanerne til at destabilisere og skabe uro i Vietnam. Og dermed var en af de vigtigste faktorer, som havde fået vietnameserne til at vise tilbageholdenhed, når det gjaldt magtanvendelse overfor Pol Pot - d.v.s. viljen til ikke at provokere Kina - borte. Der var ikke længere nogen faktor, som kunne holde vietnameserne tilbage, for de anså nu Kinas politik overfor Vietnam for at have provokerende formål. Derfor tror jeg, at det var i løbet af disse uger - fra slutningen af maj til begyndelsen af juli 1978 - at vietnameserne - d.v.s. det vietnamesiske kommunistpartis politbureau - besluttede at anvende direkte militær magt for at vælte Pol Pot-regeringen og erstatte den med hans modstandere. Det var i løbet af denne periode, at vietnameserne traf en række vigtige beslutninger, som vedrørte Kina, Kampuchea, USA, Sydøstasien og deres egen økonomiske planlægning. Og vietnameserne måtte følgelig på samme tidspunkt tage beslutning i spørgsmålet om forholdet til Sovjetunionen. Beslutningen må have været at indlede forhandlinger om en venskabsaftale - eller en aftale, som ville give dem en eller anden form for beskyttelse mod et kinesisk angreb, på det tidspunkt hvor Vietnam gik ind i Kampuchea.

En opsummering: Jeg ser tre vigtige faktorer i Vietnams beslutning om at gennemføre en operation for at blive af med Pol Pots regering:

1. Vietnamesernes syn på Laos og Kampuchea som livsvigtige dele af deres sikkerhedszone.
2. Konstateringen af, at kineserne var ved at få sig en ledende position i Kampuchea.
3. At de kinesisk-vietnamesiske forbindelser var brudt sammen, hvilket fjernede noget, som tidligere havde været en vigtig tilbageholdende faktor for dem.

Jeg vil bare komme med nogle kommentarer om den rolle, som Pol Pot-regeringens egen politik spillede for dens

fald. Jeg tror, at Pol Pot-styrets fejltagelser og misforståelser utvivlsomt gjorde det lettere for vietnameserne at træffe deres beslutning. Det er svært at vide, men det er muligt, at en mere realistisk og forsigtig regering i Phnom Penh ville have fået vietnameserne til at føre en anden politik. Jeg kan ikke gå i detaljer, men jeg tror, at roden til Pol Pot-regeringens politiske problemer hovedsageligt var, hvad man kunne kalde "Angkor komplekset". Med det mener jeg, at de kampucheanske kommunistledere på ny aktualiserede den ærefulde Angkorperiode fra 1100 til 1300 tallet og dermed også aktualiserede den femhundredeårige nedgangsperiode. Det synes klart, at lederne havde stillet sig som målsætning at vende denne nedgang og genoprette et stærkt, kraftfuldt og disciplineret Kampuchea, sådan som de forestillede sig Angkor-tidens samfund. De førte en politik, som synes at have haft det formål at genoprette om ikke andet så Angkor-tidens psykologi med et stærkt Kampuchea så hurtigt som muligt.

De indenrigspolitiske konsekvenser af denne kraftanstrengelse betød bl.a. at mindst halvdelen af befolkningen, de som var blevet drevet ud af byerne, blev frastødt af de lokale kadrers holdning, der stemplede dem som svæklige og politiske upålidelige. Samtidig blev de udsat for unødvendigt hårde anstrengelser på grund af den førte politik, der forcerede genopbygningstempoet, dæmningsbyggeriet og overdrev kravet om at skulle, "stole på egne kræfter".

En anden konsekvens af denne holdning var, at der - fordi det kampucheanske kommunistparti var meget lille - opstod en stor kløft mellem den politiske virkelighed og de opstillede mål. Den usikkerhed, som de (kommunistpartiet) følte, gav sig udtryk i en jagt på fjender - og jeg tror, at Pol Pot-styret indirekte er ansvarligt for et meget stort antal repressalier imod dem, som havde arbejdet for Lon Nol-regimet.

En af de vigtigste dele af det bevismateriale, som fører mig frem til denne konklusion, er en vesttysk luthersk præst, som hedder Hans Deboer. Han arbejdede sammen med de kampucheanske kommunister i 1972 i deres sundhedstjeneste, og han vendte tilbage i september 1977 for at besøge venner, som havde været/var i den kampucheanske kommunisthær. Han citerer sine venner for at fortælle som noget helt naturligt, at hvis man finder nogen, som har haft noget at gøre med USA i Kampuchea, helt ned til kokke, kontorfolk og chauffører, så henretter man dem.

Jeg tror, at det vigtigste her er, hvorvidt Pol Pot-regeringen gav ordre til dette, men at det med en sådan indstilling almindeligt udbredt blandt de menige i den re-

volutionære zone, ville have krævet en stor kampagne - en politisk kampagne - fra ledelsens side for at forhindre den slags, som åbenbart fandt sted.

Jeg tror også, at Pol Pot-regeringen anså det som stridende imod deres store målsætning, som de ville forankre psykologisk i det kampuchianske folk, at gennemføre en sådan politisk kampagne på daværende tidspunkt. Denne holdning tror jeg har bidraget til at øge splittelsen og dermed øge modstanden mod Pol Pot-styret. Dette har vietnameserne sikkert set og taget med i betragtning, da de traf deres beslutninger og udformede deres Kampuchea-politik.

Angkorkomplekset havde endeligt meget betydelige konsekvenser for Pol Pot-styrets grænsepolitik. For det første betragtedes vietnameserne automatisk som en dødelig trussel, en trussel mod Kampucheas eksistens. Som svar på denne trussel, som man så den, førte Pol Pot-regeringen en grænsepolitik, som ikke kan ses som andet end provokerende.

Da Sihanouk var i New York, sagde han i private samtaler, at det var først og fremmest på dette punkt, at han var yderst kritisk overfor Pol Pot. Han sagde, at Pol Pot i 1975 havde sagt til ham, at det kampuchianske folk havde besejret verdens største stormagt og derfor nu var det stærkeste land. Sihanouk anklager Pol Pot for at have ført, hvad han kalder en "galskabens politik" ved grænsen.

Selv her synes det åbenbart, at denne provokatoriske grænsepolitik overfor vietnameserne, der hvilede på et ønske om militær fremgang, skal ses i sammenhæng med deres ønsker om at hårde det kampuchianske folk, gøre det stærkere og mere hårdført, end det tidligere havde været. Dette kom også til udtryk i modstanden mod forhandlinger, mod i det hele taget at sætte sig ned og diskutere, hvordan grænsekonflikten kunne løses. Kampucheanerne hævdede, at Vietnam besad kampuchiansk territorium, og at Kampuchea måtte anvende magt for at løse problemet.

TALE TIL DVF's SOLIDARITETSKONFERENCE 23.-24. MARTS 1979.
AF: VU VAN THANH - 1. sekretær ved Vietnams Ambassade i
Stockholm.

Kære Kammerater og Venner,

Det vietnamesiske folk har bestræbt sig på at opfylde sine forpligtelser overfor fædrelandet i overbevisningen om, at vi samtidig bidrager til andre nationers retfærdige nationale befrielseskamp og til bevarelsen af freden i Sydøstasien og i hele verden. Mere end én gang er vi gået sejrtriumf ud af krige, som er blevet os påtvunget af fremmede aggressorer: de franske kolonialister, de amerikanske imperialister og her sidst: de reaktionære kinesere.

Efter mange års krig længes det vietnamesiske folk umådelig efter fred. Vi ønsker at genopbygge vort land på krigens ruiner, og vi er parat til at tage fat på og overvinde store vanskeligheder.

Prøv at forestille jer 15 millioner tons bomber nedkastet over et område, der er mindre end Sverige! - I Sydvietnam ligger 2/3-delen af alle landsbyer i ruiner. I Nordvietnam er samtlige byer og landsbyer, alle industrielle installationer, samtlige broer, både store og små, og hele kommunikationsnettet blevet svært beskadiget eller ødelagt.

Forstil jer, hvordan adskillige tusind mennesker til stædighed dræbes eller invalideres, når de under arbejdet rammer ueksploderende miner og bomber. - At hundrede tusinder lider under krigens eftervirkninger: lemlestelse, smerte og mentale sygdomme... Forestil jer millioner hektar afløvede skove, som vil være over et kvart århundrede om at grønnes igen!

I 1978 har Vietnam gennemgået store naturkatastrofer. Oversvømmelser og tyfoner af et hidtil ukendt omfang har forårsaget omfattende ødelæggelser og menneskelige tragedier. 5.8 millioner mennesker er blevet berørt, 500.000 huse er oversvømmet og bortskyllet, 3 millioner tons ris er gået tabt og over 20 procent af husdyrbestanden er druknet.

Netop dette for Vietnams så uhyre vanskelige tidspunkt har Peking-lederne valgt til at overfalde os i forsøget på at knægte og undertvinge os. - Men stillet overfor vor beslutsomhed og hårdnakkede modstand har Kina måtte trække sine tropper tilbage. Kina mistede 62.000 soldater og 300 tanks og kampvogne, men har dog endnu ikke opgivet sine ekspansionistiske stornationale mål. Kineserne besætter stadig 16 punkter og tre vigtige strategiske områ-

der, der befinder sig mellem 10-20 km. inde på vietnamesisk territorium.

Men det vietnamesiske folk er mere end nogensinde parat til at yde et hvilket som helst offer og afsagn for at forsvare vor dyrkede frihed og uafhængighed. Vi står vagt om fædrelandet og er fast besluttet på at genopbygge det "ti gange smukkere".

På nuværende tidspunkt har Vietnam - mere end nogensinde brug for hjælp og støtte. Det være sig i nok så beskeden målestok. - Al hjælp vil være os dyrebar!

Jeg beder jer derfor, kammerater og venner, om at appellere til alle freds- og retfærdighedselskende mennesker om at øge deres moralske og materielle støtte, samtidig med at I kræver, at den kinesiske regering gennemføre en fuldstændig tilbagetrækning af sine tropper fra vietnamesisk jord, således at fredsforhandlingerne omsider kan tage deres begyndelse.

TRAKTAT FOR FRED, VENSKAB OG SAMARBEJDE MELLEM DEN SOCIALISTISKE REPUBLIK VIETNAM OG FOLKEREPUBLIKKEN KAMPUCHEA.

Den socialistiske Republik Vietnam og
Folkerepublikken Kampuchea.

Gående ud fra traditionerne for Vietnam-Kampuchear militante solidaritet og broderlige venskab, som har besejret mange prøvelser og er blevet en ubrydelig kraft til sikring af hvert af landenes nationale forsvar og opbygning.

I klar forvisning om, at de to landes uafhængighed, frihed, fred og sikkerhed er nært forbundne, og at de to parter skylder hinanden helhjertet og af al deres magt at forsvare og konsolidere de store revolutionære landvindinger, de har opnået gennem næsten tredive års kamp, fulde af svære tab og ofre.

Bekræftende, at den militante solidaritet og det lange og alt-omfattende samarbejde og venskab mellem Vietnam og Kampuchea er i de to folks vitale interesse og samtidig er en faktor, der sikrer en varig fred og stabilitet i Sydøstasien, og at den hører til de grundlæggende interesser for folkene i denne region og medvirker til opretholdelsen af verdensfreden.

Stolende på, at det kampucheariske folks fuldstændige sejr under den Nationale Front for Kampuchear Frelses hæderkronede banner, den korrekte linie for uafhængighed, suverænitet og international solidaritet for hvert af landene og respekt for hinandens lovmæssige rettigheder danner et fast grundlag for den konstante udvikling af venskab og samarbejde mellem de to lande,

I ønsket om at styrke den militante solidaritet, samarbejdet på langt sigt og venskab og gensidig hjælp på alle felter for at konsolidere uafhængighed, bygge et lykkeligt land og et lykkeligt liv for hvert af folkene og således medvirke til opretholdelsen af fred og stabilitet i Sydøstasien og i verden, ved at fastholde principperne i de alliancefri landes bevægelse og De Forenede Nationers Charta.

Har besluttet at underskrive denne traktat og er enedes om følgende artikler.

ARTIKEL 1.

De to parter påtager sig at gøre alt hvad de kan for at forsvare og konstant udvikle den traditionelle militan-

te solidaritet, Venskab og broderligt samarbejde mellem Vietnam og Kampuchea og gensidig tillid og hjælp på alle felter på basis af respekt for hinandens uafhængighed, suverænitet og lovmæssige interesser, ikke-indblanding i hinandens interne anliggender, lighed og gensidig fordel.

De to parter skal gøre alt hvad de kan for at opdrage kadre, de kæmpende og folkene i deres respektive lande til at bevare den traditionelle Vietnam-Kampuchea militante solidaritet og det loyale venskab og bevare det rent og klart for bestandig.

ARTIKEL 2.

Ifølge det princip, at nationalt forsvar og opbygning er hvert folks sag, påtager de to parter sig helhjertet at støtte og hjælpe hinanden på alle domæner og under alle nødvendige former for at styrke evnen til at forsvare uafhængigheden, suveræniteten, enheden, den territoriale integritet og folkets fredelige arbejde i hvert af landene mod alle sabotageplaner og handlinger fra imperialisternes og internationale reaktionære kræfters side. De to parter vil tage effektive forholdsregler for opfyldelsen af denne forpligtelse, når som helst en af dem anmoder om det.

ARTIKEL 3.

For at hjælpe hinanden med at bygge et lykkeligt og stærkt land og et lykkeligt liv frit for kulde og sult, vil de to parter gensidigt styrke gunstige broderlige udvekslinger og samarbejde og hjælpe hinanden med hensyn til økonomi, kultur, opdragelse, sundhedsvæsen, viden- skab og teknologi og med at træne kadre og udveksle specialister og erfaringer på alle felter i den nationale opbygning.

For at nå dette mål vil de to parter underskrive de nødvendige overenskomster og på samme tid øge kontakter og samarbejde mellem de statskontorer det angår og mellem masseorganisationer i begge lande.

ARTIKEL 4.

De to parter går ind på at løse alle de uoverensstemmelser, der måtte opstå i forbindelserne mellem de to lande ved fredelige forhandlinger. De vil forhandle om underskrivelsen af en overenskomst angående fastlæggelsen af den nationale grænse mellem de to lande på basis af den nuværende grænselinie, for at træffe bestemmelse om at gøre den nuværende grænse til en grænse af varig fred og venskab mellem de to lande.

ARTIKEL 5.

De to parter respekterer fuldt ud hinandens uafhængige og suveræne linie.

De følger vedholdende en udenrigspolitik for uafhængighed, fred, venskab, samarbejde og alliancefrihed, efter princippet om ikke-indblanding i nogen som helst form i andre landes interne anliggender, og ikke tillade noget land til at bruge deres respektive landes territorium til at gå ind i andre lande.

De to lande tillægger den lange tradition af militant solidaritet og broderligt venskab mellem de kampuchean-ske, laotiske og vietnamesiske folk stor vigtighed og forpligter sig til at gøre deres bedste for at styrke denne traditionelle forbindelse på grundlag af respekt for hvert lands uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet. De vil på alle felter styrke deres forbindelser med de socialistiske lande. Som lande i Sydøstasien vil den Socialistiske Republik Vietnam og Folkerepublikken Kampuchea vedholdende følge en politik af venskab og godt naboskab med Thailand og de øvrige lande i Sydøstasien og aktivt bidrage til fred, stabilitet og fremgang i den sydøstasiatiske region. De to parter vil udvikle samarbejdsforbindelserne med de uafhængige nationalistiske lande, de nationale befrielsesbevægelser og demokratiske bevægelser og resolut støtte nationernes kamp for fred, national uafhængighed, demokrati og social fremgang. De vil give positive bidrag til solidariteten og til væksten af den alliancefri bevægelse mod imperialismen og de andre internationale reaktionære kræfter, for at genvinde og forsvare national uafhængighed og gå fremad mod etableringen af en ny økonomisk verdensorden.

ARTIKEL 6.

De to parter vil hyppigt udveksle synspunkter om spørgsmål angående forbindelserne mellem deres to lande og andre internationale emner af fælles interesse. Alle problemer med hensyn til forbindelserne mellem deres to lande vil blive løst ved forhandling i en ånd af gensidig forståelse og respekt og med åbenhed og fornuft.

ARTIKEL 7.

Denne traktat er ikke rettet mod noget tredje land og berører ikke nogen af parternes ret og forpligtelse til at overholde de bilaterale og multilaterale overenskomster de indgår.

ARTIKEL 8.

Denne traktat skal træde i kraft straks fra den dag ra-

tifikationsbreve udveksles. Ratifikationen skal ske i overensstemmelse med hver parts procedure.

ARTIKEL 9.

Denne traktat gælder for 25 år og vil blive forlænget automatisk hvert tiende år, hvis ingen af de to underskrivende parter meddeler den anden gennem stævning et år før traktaten at det er dens hensigt at ophæve traktaten.

Denne traktat er indgået i Phnom Penh, hovedstaden i Folkerepublikken Kampuchea, den 18. februar 1979, på vietnamesisk og khmersprog, som begge har lige gyldighed.

FOR DEN SOCIALISTISKE
REPUBLIK VIETNAM.

PHAM VAN DONG

Statsminister

FOR FOLKETS REVOLUTIONS-
RÅD I FOLKEREPUBLIKKEN
KAMPUCHEA.

HENG SAMRIN

Præsident for folkets
revolutionære råd

RAPPORT FRA DET KAMPUCHEANSKE FOLKS REVOLUTIONSRÅD.

"Årede og afholdte landsmænd. Den 7. marts 1979 holdt Det kampucheanske folks Revolutionsråd et møde og vurderede situationen i landet som følger:

1. Det politiske aspekt.

Efter at Pol Pot- Ieng Sary-kliken havde magten, oprettede de et diktatorisk, militaristisk og nepotistisk regime og udførte den mest grusomme, brutale og vilde massakre på vort kampucheanske folk. Umiddelbart efter den 17. april 1975 tvang det skånselsløse Po Pot- Ieng Sary-regime alle mennesker til at evakuere Phnom Penh med den begrundelse, at der ikke ville være nok ris og mad i hovedstaden til at føde dem, og at det ville være umuligt at garantere folkets sikkerhed, da USA-imperialisterne ville bombe byen. Deres hovedformål var imidlertid at drive hele befolkningen ud på landet og ind i junglen. Derefter begyndte de at dræbe vort folk både illegalt og efter dom, for at beskytte sig selv. I løbet af den periode begyndte de også at dræbe intellektuelle, ingeniører, funktionærer, politifolk, soldater og officerer med høj rang, såvel som forskellige slags arbejdere. De arbejdere, der overlevede drabene, blev sendt af sted for at leve i junglen og bjergene for at producere, opdyrke jord o.s.v. Mange andre blev fængslet og tvunget til at udføre hårdt arbejde. De tidligere byboere, som blev placeret i malaria-jungle og bjergrige egne og var berøvet både føde og medicin, led på denne måde frygteligt. Til sidst døde næsten alle.

På landet blev en vanvittig doktrin ført ud i livet af autoriteterne, som befalede befolkningen at gå i gang med en såkaldt kollektivisering og en slags skin-socialisme på den mest hårdhændede og ufleksible måde. I virkeligheden forårsagede disse såkaldte kooperativer talløse vanskeligheder for befolkningen på grund af arbejdssystemet og levevilkårene. I sidste instans manglede befolkningen de mest elementære livsfornødenheder takket være disse institutioner.

Vort kampucheanske folk blev inddelt i tre kategorier de "fuldt færdige" (cambodiansk: Penh sith) - "kandidaterne" (triem) - og "parasitterne" (Phnhæu). Disse kategorier afstedkom stor forvirring i befolkningen, idet de fik dem til at mistro hinanden og fuldstændig afskære alle familiebånd mellem dem. Senere gennemførte Pol Pot- Ieng Sary styret udrensninger blandt kadrer, medkæmpere, ansatte i kontorer og ministerier og alle steder. Herved massakrerede de råt og brutalt mennesker, soldater og kadrer af alle slags og kategorier, mænd og kvinder, gamle og unge.

De dræbte uden forskel, til og med småbørn i vuggen og fostre i moderens mave. På samme tid tvang de broderlige muhammedanske khmer'er til at forlade deres hjembyer, ejendom, marker og afgrøder og placerede dem i egne, som f.eks. den centrale, den nord-østlige region, under påskud af national genopbygning. Deres sande hensigt var at sprede de muhammedanske khmer'er, og dermed forhindre dem i at danne en sammenhængende gruppe og gøre undertrykkelsen af dem lettere. De myrdede også muhammedanske khmer'er, idet de beskyldte dem for at udføre fjendtlige aktiviteter.

Samtidig massakrerede de også alle kategorier fastboende vietnamesere, som havde levet og arbejdet i Kampuchea i lang tid. Enhver der var beslægtet med en vietnamese blev dræbt, til og med khmer'er der kunne tale vietnamsk. Til sidst rettede de deres vrede mod selve det kampucheanke folk af alle kategorier og lag, idet man uden forskel dræbte løs på den mest brutale måde blandt medkæmpere og kadrer. De dræbte adskillige hundrede tusind - måske til og med flere millioner - med bambuskæppe, hakker og kugler. De smed ligene i brønde, eller efterlod ligene på markerne, i søerne og junglen, de sparkede folk de havde henrettet én efter én i floden, de begravede bevidstløse mennesker levende o.s.v.

Ligene af vort folk, medkæmpere og kadrer, er spredt rundt i landet som døde hunde eller katte. Alt dette skabte megen sorg i befolkningen, da fædre blev skilt fra deres børn og børn døde uden at have gænsat deres forældre. deres påskud for disse drab var at vort kampucheanke folk, medkæmpere og kadrer, havde samarbejdet med det vietnamsiske folk, med den socialistiske Republik Vietnams regering og med Vietnams kommunistiske parti mod dem.

Henrettelserne blev tilsyneladende udført på en legal måde. Under mottoet: "brug palmblade til at pakke palmesukker ind med", anvendte man kadrer til at dræbe kadrer, civile til at dræbe civile, sønner til at dræbe fædre, etc. Til sidst ville de have dræbt enhver. Disse ekstremt grusomme og brutale massakrer og folkedrab påførte befolkningen store lidelser og enorme tab af menneskeliv, foruden savn og trøstesløshed uden sidestykke for de efterblevne. Kampuchearne og verden omkring havde aldrig tidligere set eller hørt om sådanne massedrab. De var også uden fortilfælde i Kampuchearnes historie.

I mere end tre år blev mennesker fra alle sociale lag tvunget til at pukke for en elendig tilværelse og til og med arbejde hårdere end trækdyr, slide dag og nat uden hvile og rekreation. Alle blev tvunget til at arbejde, de gamle, de unge, de syge, de gravide og de der lige havde

født. Alle måtte også udholde de mest umenneskelige livsvilkår. Befolkningen levede i total håbløshed, idet man hverken havde det mindste gran af frihed eller demokratiske rettigheder. Alle sider af livet - tale, udtryk, bevægelse - blev kontrolleret og kraftigt censureret. Det kampucheanske folk levede faktisk på et eksistensminimum. I nogle egne fik folk kun lov at spise kogt ris to eller tre måneder af året. Resten af året var de tvunget til at nøjes med en slags risvælling. I andre egne kunne folk ikke engang få risvælling at spise; de var tvunget til at søge efter vilde kartofler, maniok, bananer, snegle, ukrudt og vandhyacinther for at erstatte ris. Atter andre steder kunne folk hverken få fat i ris, kartofler, maniok eller noget som helst; mange sultede ihjel.

Alligevel tog magthaverne ingen notits af befolkningens trængsler. Beklædningen var elendig, der var kun pjalter. Alle familier manglede tøj. nogle var nødt til at lade en sarong gå på skift. En del af befolkningen fik kun én skjorte pr. år. Andre fik kun en skjorte, en sarong eller et par bukser i løbet af to eller tre år. De bekymrede sig ikke om befolkningens helbred. Enhver der blev syg, blev tvunget til at indtage traditionel urtemedicin, vilde rødder og bark, indtil vedkommende døde. Ingen blev nogensinde behandlet med moderne lægemidler under dette regime. De holdt vort folk totalt uvidende om både inden- og udenlandske forhold. Alt hvad der skete hjemme og ude var deres hemmelighed. Enhver der vovede at afdække disse hemmeligheder eller modsætte sig deres afgørelse, blev dræbt uden lov og dom eller sendt i fængsel. Til sidst var hver kampucheaner ladet tilbage med en ske som sin eneste ejendel og var reduceret til den mest ydmyge blandt slaver. Millioner af menneskers dagligliv blev reguleret af kyniske ordre fra en håndfuld magthavere, som bragte den kampucheanske nation til randen af udslettelse.

2. Det militære aspekt.

Da Pol Pot- Ieng Sary-kliken havde taget magten, organiserede og grundlagde man alle typer af væbnede styrker, omfattende regulære tropper, regionale styrker, guerilla-styrker, hær, flåde og luftvåben, for at beskytte sig selv og sit overdrevent hårde, fascistiske styre. Samtidig blev soldaterne oplært til at begå vilde og brutale og ustraffet dræbe befolkningen, mænd og kvinder, unge og gamle - uden barmhjertighed eller nølen. Deres soldater udførte de mest ondsindede handlinger, såsom at voldtage kvinder og dræbe dem. De gænnede folk brutalt sammen og skød på dem for at knække deres modstandskraft. De var grove og arrogante og truede vor landsmænd uden hensyn til alder eller køn. De talte til folk som til dyr, bandede og talte respektløst til de gamle.

Ydermere beordrede magthaverne soldaterne til at trænge ind i Vietnam og plyndre og dræbe uskyldige vietnamesere på den mest brutale manér. Det fremprovokede en uafbrudt konflikt langs grænsen til trods for de forsøg på forsoning som kom fra den socialistiske Republik Vietnams regering og fra det vietnamesiske folk.

3. Det økonomiske aspekt.

Efter at Pol Pot- Ieng Sary-kliken havde taget magten, blev næsten alle fabrikker i provinserne og byerne rundt om i landet ødelagt. Kun nogle få af dem blev sparet, fordi de var nødvendige for magthavernes udkomme eller af diplomatiske grunde. Nogle få fabrikker der ikke blev ødelagt, blev lukket og stod ubenyttede. Det nye styre byggede ikke én eneste ny fabrik eller udviklede nogen for at hjælpe befolkningens udkomme eller den nationale opbygning. Hvad de bedst forstod sig på var at ødelægge og lade de eksisterende faciliteter stå ubenyttede.

På landet og i afsides liggende egne tvang magthaverne efter deres egne luner og indfald befolkningen til at arbejde i landbruget på den mest vanvittige måde, uden at tage det ringeste hensyn til videnskab og teknologi eller til de geografiske betingelser for hver egn. Stædig og kynisk skubbende de blot folk i gang på deres betingelser. Resultaterne blev derfor meget magre og stod ikke i et rimeligt forhold til det arbejde, der var nedlagt nat og dag, år ud og år ind, for at opnå dem. Befolkningen blev tvunget til at arbejde fra 12 til 16 timer om dagen. De påførte befolkningen et yderst strengt og undertrykkende regime på de politiske og økonomiske områder. Befolkningen nød ikke frugterne af sit arbejde. Det lidt befolkningen med blod og sved klarede at producere, blev konfiskeret, såsom ris, majs, bønner, grise og fjerkræ. De overlod så lidt som muligt til vort folk. resten sendte de til deres herrer i Peking. De førte befolkningen bag lyset ved at fortælle at alle produkterne var bestemt for den nationale opbygning. Gennem alt dette blev levevilkårene mere og mere uuholdelige, og folkets lidelser voksede ubeskriveligt.

4. Kulturelle og sociale aspekter.

I løbet af Pol Pot- Ieng Sarys mere end tre år gamle styre ødelagde og afskaffede de skoler på alle niveauer, fra laveste niveau til gymnasiet og fra højere uddannelse for lærere, intellektuelle og ingeniører til universiteter. Ved at gøre dette forsøgte cliken at bringe hele den kampucheanse befolkning ud i uvidenhed og analfabetisme. Den nedtrampede alle folkets gode skikke og nationale traditioner og ødelagde vores nations lange, ærefulde

kulturelle grundlag. Desuden nedtrampede den onskabsfuldt alle folkets frihedsrettigheder - en praksis som står i fuldstændigt modsætning til socialisme. Den nægtede folket friheden til at tro på noget som helst. I løbet af de sidste tre år tog kliken sig ikke af folkets levevilkår eller af dets alarmerende helbredstilstand. Mennesker blev nedbrudt, blev som skeletter, var bragt til den yderste svækkelse og var angrebne af utallige former for sygdomme, som der ikke var medicin til at helbrede. Mange mennesker døde under de mest elendige forhold.

Samtidig blev der gennemført alle former for forfølgelse af gamle, invalider, modstandskæmperes familier og invaliderede modstandskæmpere, og folkets store indsats blev herved overset. Desuden blev alle forbindelser mellem mennesker afbrudt, forældre forhindret i at leve sammen med deres børn, mand og kone blev skilt, mødre fra sønner, og det blev forbudt folk at kontakte hinanden. Unge mænd og kvinder fik desuden ikke mulighed for at vælge ægtefælle i overensstemmelse med deres ønske, skikke og love. Ægteskabsceremonier blev organiseret imod deres vilje og holdt en masse, hvilket er en u hårt praksis i forhold til nationale love og skikke. Klike skabte en grusom og brutal kultur ved at lære børn at dræbe deres forældre, mænd at dræbe deres hustruer, brødre at dræbe søstre, uden at tøve.

Der blev oprettet et draconisk, brutalt og grusomt diktatorisk, militaristisk og nepotistisk styre for at skjule de forfærdelige forbrydelser mod befolkningen, for at narre den offentlige opinion både hjemme og i udlandet og for at tjene deres forræderiske mål. Hvem som helst, der nægtede at udføre en ordre, blev dræbt. Og samtidig provokeredes en grænsekrig mod Vietnam, ven blev gjort til fjende for at tjene den kinesiske stormagtsekspansionistiske strategiske ambitioner. Der blev oppisket en propagandakampagne for at splitte den nationale og internationale solidaritet ved at bruge en afsindig, snæversynet chauvinisme. I særdeleshed blev det kampucheanske folk opdraget til at nære had mod det vietnamesiske folk langs grænsen mellem de to lande. Kliken blev magthaverne i Pekings letkøbte lakaj ved at gøre ven til fjende og gøre fjende til ven.

Situationen hjemme og i udlandet efter dannelsen af KNUFNS, den Partiforberedende Komite, og det Revolutionære Folkeråd:

Under Kampucheas Kommunistiske Parti (kampucheansk: pak kommunis kampuchea) korrekte og storblåede ledelse rejste den kampucheanske nation og dens folk sig i en besluttsom og særdeles modig kamp for at vælte den reaktionære Pol

Pot- Ieng Sary klike, lakajer for kinesiske reaktionære i Peking, og knuste det ekstremt draconiske, brutale og grusomt diktatoriske, militaristiske og nepotistiske styre. Gennem denne glødende, kraftfulde og tapre kamp væltede det kampucheanske folk den reaktionære Pol Pot- Ieng Sary-klike og fjernede fuldstændigt det diktatoriske, militaristiske og nepotistiske styre den 7. januar 1979. Denne store sejr den 7. januar har følgende betydning:

1. Sejrens vigtighed: Sejren den 7. januar er af den største vigtighed for vores lands historie og folk og i international perspektiv.

Efter KNUFNS og det Revolutionære Folkeråd blev introduceret for offentligheden, til stor glæde og revolutionær stolthed for det kampucheanske folk af alle forskellige lag. Befolkningen rejste sig som en enhed under kampens fælles banner og fulgte KNUFNS i at omstyrte og fjerne det særdeles draconiske, brutale og grusomme styre under Pol Pot- Ieng Sary-kliken. I løbet af kun lidt mere end to måneder har næsten 20 af verdens lande anerkendt og givet udtryk for deres støtte til vores folks retfærdige kamp.

I mere end tre år, var den kampucheanske nation i Pol Pot- Ieng Sarys ubarmhjertige og grusomme jernkløer - af en type som hidtil ikke har været set af menneskeheden - Med støtte og assistance fra Peking, kunne kliken vedblive med at massakrere sin egen nation på den grusomste, vildeste og mest brutale måde. Flere hundrede tusinder ja, selv flere millioner kampucheanere blev dræbt til de berørte familiers sorg og fortvivlelse. Desuden gennemførte den en aggression over for Vietnam og massakrerede vietnamesere langs grænsen. Det kampucheanske folk blev klar over disse ulgenkaldelige, særdeles grusomme og ubarmhjertige forbrydelser og vendte deres indignation til en rasende kamp, som hurtigt spredte sig ud over landet, og som var særdeles effektiv. Folket forenede sig som én og fulgte KNUFNS med at holde kampens fane højt for at styrte Pol Pot- Ieng Sary-klikens draconiske, militaristiske og nepotistiske styre. Det kampucheanske folks retfærdige kamp fik den fulde støtte fra Vietnams kommunistiske Parti, regering og folket i Vietnam. Samtidig fik vil støtte fra det laotiske broderfolk og fra mennesker i hele verden, som ønsker fred, retfærdighed og socialfremskridt, og i særdeleshed fra broderlige socialistiske lande. Under disse gunstige omstændigheder, væltede og nedkæmpede det kampucheanske folk Pol Pot- Ieng Sary-kliken og befriede Phnom Penh og resten af landet den 7. januar 1979. Det kampucheanske folks revolution gik herved ind i en ny tid med fred, uafhængighed og fremgang

mod virkelig socialisme. Hele folket var blevet landets ægte herrer.

Denne store sejr har sat en stopper for aggressionskrigen langs den vietnamesiske grænse, som var skabt af Pol Pot- Ieng Sary-Kliken med de reaktionære ledere i Pekings tilskyndelse og støtte. Denne sejr har genoprettet den militante solidaritets og venskabs lange ærefulde bånd mellem Kampuchéas kommunistiske Parti og Vietnams kommunistiske Parti, Den Socialistiske Republik Vietnams regering og det broderlige vietnamesiske folk. Om faktorer som arbejder for vores revolutions sejr, har det været indskrevet i vores folks ægte historie, at det altid er tvingende nødvendigt at forøge vores nationale og internationale solidaritet. I løbet af vort folks 40 år lange kamp, er denne solidaritet blevet smedet ved blod og store ofre fra de to folk og nationer - Kampuchéa og Vietnam. Disse udelelige solidaritets- og venskabsbånd har gjort det muligt for de tre folk i Kampuchéa, Vietnam og Laos at blive en solid, magtfuld og særdeles effektiv kraft til at standse og forpurre alle forræderiske manøvre og aggressive handlinger fra imperialister og de kinesiske stormagt ekspansionister, for at sikre vore landes uafhængighed, fred og territoriale integritet. En stærk national og international solidaritet udgør en stor faktor for at sikre at ingen fjende kan såre, splitte eller ødelægge os.

Indtil idag har den kampuchéanske nation og dets folks ægte revolution konsekvent arbejdet for, styrket og forstærket den tætte solidaritets- og venskabsånd med nabolandene. Den har aktivt bidraget til at konsolidere og styrke socialismens kræfter og styrket den ægte revolutionære kamp over hele verden. Desuden har den også bidraget til styrkelsen og forstærkelsen af freden i Sydøstasien og over hele verden. Vort folks sande og retfærdige revolutionære banner er genoprettet i nøje overensstemmelse med den ægte marxisme-leninisme. Alle kadre og mennesker over hele Kampuchéa har helt og fast tillid til Kampuchéas kommunistiske Partis linie. Dette er den mest grundlæggende faktor i vores revolutionære æra.

2. Årsagerne til sejren: Årsagerne til vores folks ægte revolution har opnået en storslået succes før befrielsen er følgende:

a. I gennemførelsen af denne retfærdige og korrekte kamp har vi været ledt af et klogt og besluttet parti i kampen og overvindelsen af alle forhindringer og vanskeligheder for at sikre nationen og landet fra beherskelse og massekræring af den grusomme og ubarmhjertige Pol Pot- Ing Sary myndighed. Kampuchéas kommunistiske Parti har samtidig

gennemført den mest korrekte og effektive linie i ledelsen af den kampucheanske revolutionære bevægelse til at vinde sejr både hjemme og i udlandet. Denne korrekte linie modsvarer alle folkets ønsker og forhåbninger.

b. Den anden faktor er folket fra alle lag og kategorier i landet, som i mere end tre år gennemgik uharde lidelser. Dette gav brændstof til den rasende kamp mod det diktatoriske, militaristiske og nepotistiske styre under Pol Pot- Ieng Sary-kliken, Peking ekspansionisternes lakajer. I denne retfærdige kamp kæmpede vores folk tappert og led under alle former for vanskeligheder og overkom alle forhindringer uden beklagelser eller tøven. Vort folk viste isærdeleshed stor offervilje og turde ofre deres liv for nationen, folket og fædrelandet. Trods tortur og grusomheder, som fjenden underkastede dem, overgav de sig ikke. Desuden har vores folk en stærk og grundlæggende følelse af en tæt national og international solidaritet - og afviser snæversynethed.

c. Vi har alle former for væbnede styrker som udgøres af det kampucheanske folks ægte sønner og døtre. Disse styrker er særdeles heroiske i kamp. De kæmper på alle planer én mand, to mænd, storstilede eller små-angreb, guerilla eller konventionelle angreb. De udholder vanskeligheder dag og nat, kæmper i regn eller under strålende sol, om de end er syge og trætte, aldrig klager de sig eller trækker sig tilbage, men går frem i kampen indtil døden. De har samtidig en stærk offensiv holdning over for fjenden, og de er yderst pålidelige til at holde på oplysninger. Før i tiden gennemførte vi overraskelsesangreb mod fjenden, hvilket fik dem til at miste magten. For eksempel, da vi brød fjendens forsvarslinier havde de endnu ikke ødelagt veje og broer, deres bagland havde overhovedet ikke forberedt sig. Fjenden efterlod sig smykker og vigtige dokumenter i flugtens hast. Kinesiske eksperter og rådgivere havde ingen tid til at flygte ind i de forskellige udenlandske ambassader.

d. Vores sejr var mulig takket være den mangesidede hjælp fra Vietnams kommunistiske Parti, Den socialistiske Republik Vietnam og det broderlige vietnamesiske folk, såvel som de socialistiske lande og fredelskende folk over hele verden.

Foruden disse hovedårsager er der mange vigtige militære og politiske faktorer som gjorde vores sejr mulig. Foruden forberedelser til den militære offensiv, appellerede den måned-gamle KNUFNS til hele folket om at rejse sig til kamp. Den havde en stærk indflydelse på den nationale og internationale opinion, rejste folket i landet og ska-

te gode betingelser for den militære offensiv. Foruden denne appel, var appellerne fra kammeraterne Heng Samrin, Chea Sih, Hun Sen og andre højst effektive.

Pol Pot- Ieng Sary-kliken og dens herrer i Peking søgte på alle måder at tilsmudse KNUFNS, men uden noget resultat. Tværtimod gav verdens folk i stadig stigende grad deres støtte til KNUFNS.

Efter befrielsen af Phnom Penh, blev Kampuchear folks Revolutionsråd dannet på et tidspunkt hvor ekspansionisterne og imperialisterne søgte at bruge FNs Sikkerhedsråd til at standse den kampuchearske revolutions fremgang. Fordi Kampuchear Folks Revolutionsråd var en officiel stemme, blev Peking tvunget til at bruge sin skakbrik Sihanouk, og ikke Pol Pot- Ieng Sary-kliken, som sin såkaldte officielle repræsentant. Dette viser tydelig deres svaghed.

For øjeblikket vokser Kampuchear Folks Revolutionsråd i prestige og indflydelse, og kombinationen af vores militære, politiske og diplomatiske styrke udgør en mægtig offensiv kraft. Kampuchear folks Revolutionsråd og KNUFNS får støtte fra de socialistiske lande og de freds- og retfærdighedselskende folk over hele verden. Fronten blev inviteret til at deltage i den internationale (AAPS0) konference. Indtil nu har 18 lande anerkendt Kampuchear Folks Revolutionsråd.

3. Situationen i Kampuchea siden befrielsen.

a. Vores situation: Siden den 7. januar er hele landet blevet underlagt Kampuchear Folks Revolutionsråds ledelse og kontrol. Alle byer, forskellige vigtige positioner, havne og lufthavne er under revolutionens kontrol. Rådets og KNUFNS stemme lyder over hele landet og på den internationale scene. Det kampuchearske folk er engageret i en begejstret bevægelse. Masserne er som genfødte. De forlanger våben, for at garantere sikkerheden og fortsat at indkredse resten af fjenden. Alle revolutionære organisationer - administrative, militære og masseorganisationer - er dannet eller reorganiseret både kvantitativt og kvalitativt.

Disse gode forhold er højst favorable for os og er vores grundlag. Selvom vi nu har sådanne gode forhold, så har vi imidlertid stadig mange større svagheder som vi må se i øjnene og søge at løse snarest muligt. Disse svagheder er: Vore militær politiske styrker kan ikke følge med i de spring fremad som vores revolutionære bevægelse tager. Hele det kampuchearske folks levevilkår er ved at blive værre, da vi ikke endnu har været i stand til at løse al-

le befolkningens problemer som vi havde håbet. Operationerne for at indkredse og udrydde resterne af fjendens styrker har ikke været fuldstændigt succesfulde, fordi de er spredt vidt omkring og fortsætter med at forstyrre vort arbejde. Vi har stadig brug for flere kadrere til at udføre de revolutionære opgaver i den nuværende situation.

Efter fuldt og helt at have overtaget statsmagten, har kadrere og partimedlemmer gjort en række (?ukorrekte) ting. Nogle provinskomiteemedlemmer og afdelingskadrere har gennemført desværre mangelfuld linie som ikke svarer til deres pligter. Mange har gennemført linien ukorrekt, dårligt eller ineffektivt. De har ikke været gode til deres arbejde, og har ignoreret hvad der skulle gøres først, udeladt vigtige dele af arbejdet eller taget for let på arbejdet. Mange har udvist en mangel på evne til at lære fra masserne. De nægter at lytte til masserne og opfører sig endog som mandariner overfor masserne. De behandler folk dårligt, ser ned på dem, eller fremhæver deres position og ejendele overfor folk, som har brug for de mest elementære livsfornödenheder som potter, pander og ris, og som stadig lider meget. Mange kadrere har ikke fulgt partilinen til bogstavet med at rådgive og lede masserne og oplærer kadrere ifølge deres egne fejlagtige opfattelser, bruger først og fremmest venner, favoriserer ved tildeling af jobs, og bruger materielle goder som skjorter og bukser for at motivere ect. Med bevidstheden om deres rang, position og titel bliver de for uafhængige og selektive overfor de opgaver som partiet har betroet dem. De gør deres job med glæde hvis de kan lide det, de gør op-hævelser og bagtaler partiet hvis de får job som ikke passer dem, og hvis de udfører det så gør de det dårligt. Andre kadrere og partimedlemmer bliver grådige og blinde af materiel velstand. De samler alle slags ejendele til deres eget og deres families brug. På grund af deres nydelsessyge og undladelsessynder, har nogle af dem gjort kvinder fortræd og voldtaget folkets døtre. Nogle er gået så langt som at holde elskerinder i kollektivet for deres egen fornøjelses skyld.

Nogle provinskomiteer og kadrere har ikke korrekt indført den administration som partiet har foreslået. De arbejder ofte ifølge deres egen dømmekraft, følger deres egne opfattelser, afviser den kollektive tanke, nægter at diskutere med masserne, og undlader at spørge om råd og godkendelse fra højere myndigheder før de gennemfører en beslutning. De går ind for uafhængighed i handlinger og synspunkter.

Mange udvælger folk til at arbejde i deres enheder, kontorer, afdelinger og områder uden tilstrækkelig undersøgelse, uden at bygge på kollektive beslutninger, og uden

at spørge om højere myndigheders opfattelse. De godkender ansøgere helt vilkårligt, alt for ofte favoriserer de i deres udvælgelse. De gør ingen anstrengelser for at opdage og medtage børn af fattige bønder, kadrers børn og de som har hjulpet revolutionen. I nogle områder bliver folk enten ignoreret eller endda afvist.

Opbygningen af kadrer sker på samme måde. Kun venner, familie og bekendte er akcepteret, selv om de sommetider har en dårlig eller tvivlsom baggrund. Mange gode kadrer med en god baggrund som har gjort et godt arbejde, som bekæmpede fjenden med livet som indsats og som gennemlevde hårde tider og afsavn, har man ikke været opmærksom på og er ikke blevet rekruteret. Nogle af dem har forladt partiet og er vendt hjem.

Alle disse mangler kan hver for sig skade den revolutionære bevægelse, og bringe tvivl hos mange folk, kæmpende og kadrer, fordi de har set at nogle kadrer gennemfører en forkert linie. Samtidig kan de måske blive årsag til at masserne vil genoplive det feudale system, som omfatter den samme tyrannisering og demoralisering som disse kadrer praktiserer. Denne linie skaber meget skadelige konsekvenser og udgør en absolut ondartet indflydelse på partiet, revolutionen og folket. Denne situation nødvendiggør at der øjeblikkeligt tages skridt til at løse problemerne, fordi de skaber en farlig situation som kan skade vor revolutionære bevægelse i fremtiden.

b. Fjendens situation: Siden den 7. januar er fjenden totalt blevet besejret. Fjendens administration er blevet besejret. Fjendens administration er blevet fuldstændigt ødelagt, og deres væbnede styrker er blevet besejret og udryddet. Dem der gemmer sig i junglen har svært ved at skaffe sig mad, ammunition og medicin. Til trods for nederlaget søger fjenden fortsat med alle midler at skade vores revolution.

Fjenden har brugt mange planer og midler imod os. F.eks. da det gik op for dem at situationen i Kampuchea var håbløs, fordi de væbnede styrker og folket angreb inde i Kampuchea og Pol Pot styrkerne stod svagt og var på vej mod totalt nederlag, konspiredede Peking-kineserne og imperialisterne for at finde måder at støtte Pol Pot-Ieng Sary-kliken i et forsøg på at redde den desperate situation. Deng Xiaopeng og Kriangsak (Thailands premierminister) besøgte USA efter hinanden. Fra USA tog Deng Xiaopeng til Japan.

De søger stadig at finde metoder til at angribe vores revolution. På det militære område fortsætter de kinesiske reaktionære stormagts ekspansionister med at sende forsyninger til resterne af Pol Pot-Ieng Sary-kliken gennem Thailand og via Thailandbugten. På det politiske

område har de en ny brik for at udskifte den (Pol Pot-Ieng Sary-kliken) siden Kampuchea blev befriet. De søger tilsyneladende at danne en ny front, som det blev nævnt i en ledende artikel fra det kinesiske nyhedsbureau, der opfordrede til enhed blandt det kampucheanse folk. De vil måske benytte Sihanouk til at samle forskellige kræfter både hjemme og i udlandet. Ifølge nogen kilder accepterede Sihanouk at vende tilbage til Kina på den betingelse at Kina stoppede støtten til Pol Pot og Ieng Sary. Sihanouk erklærede i New York at han ville søge at indkalde en 5-parts konference, for at løse Kampuchea-problemet med deltagelse af Sihanouk-tilhængere, Pol Pot tilhængere, Fronten og nogle af de lande der sidder i FNs sikkerhedsråd.

Da de havde sammenstød med os i Kratie-provinsen, vifte- de oprørerne med Sihanouks flag og påstod at de var Si- hanouk styrker. Dette var et forsøg på at narre den fol- kelige opinion både hjemme og internationalt. De påstod også at Sihanouk havde kontakt med Vietnam i New York. Dette var et forsøg på at narre os og undergrave vores enhed. Sihanouk tror stadig at han har nogen indflydelse hjemme. På det diplomatiske område appellerer Sihanouk for en 3-parts Geneve konference - som, også inkluderer en række store lande - for at løse Kampuchea problemet. Dette er fordi han erkender at FN ikke har produceret nogen resultater.

Vi ser derfor at fjenden ser sig om efter en ny brik for at komme ud af dødvandet. Selvom de har en del tropper som er flygtet og gemmer sig i junglen, så er fjendens grundlæggende og vigtigste svaghed at det kampucheanse folk aldrig vil støtte dem. Deres herrer har bittert indrømmet at Pol Pot-Ieng Sary regeringen aldrig har haft folkelig opbakning. Selv i deres ledende artikler siger de at hvis Kampuchea har folkelig opbakning må de danne en national forenet front mod revolutionen, mod Vietnam. Dette viser hvor svag fjenden er. Den sidste handling er Sihanouks, men dirigenten står for svagt. Da Sihanouk forlod Peking var han fuld af ros for Pol Pot og Ieng Sarys socialistiske regime. Nu hvor han har er- kendt at Pol Pot- Ieng Sary regimet er for vanærende, er han bakket ud. Sihanouk har afsløret sig selv. Ligemeget hvad de gør vil de aldrig vinde folkets støtte. Derfor kan de ikke redde situationen. Den afsatte Pol Pot- Ieng Sary-klike vil blive besejret fuldstændigt, også selv om den kampucheanse revolution bliver nødt til at fordoble sine anstrengelser for at overkomme de vanskeligheder der ligger forude

4. Umiddelbare mål og handlinger: I denne periode umid- delbart efter befrielsen er det normalt at vi ikke har fuldstændigt kontrol med situationen. Vi vil derfor fo-

relægge en række retningslinier som vi alle skal gennemføre i den nærmeste fremtid:

a. Fortsætte offensiven for at indkredse og udrydde fjenden under den sidste del af den tørre sæson, så vi engang for alle kan udrydde resterne af fjendens styrker som gemmer sig eller bor i fjerne områder, spredte på sletterne eller gemmer sig blandt folket. Samtidig må vi gøre store anstrengelser for at befri de mennesker som bor i deres områder eller undertrykkes af dem, som i syd-vest, nord-vest, nord ect. Dette spørgsmål er vigtigt, både for at forsvare folks liv, vor administration og folkets ejendom. Endvidere vil fjendens ikke kunne nå at reorganisere sine styrker i løbet af denne tør-sæson, og de internationale reaktionære (dvs. Kina. Oa.) har endnu ikke kunnet yde nogen betydelig hjælp. Vi må også for enhver pris sikre orden og sikkerheden for folket.

b. Med det samme tage skridt til og være meget opmærksomme på at løse og stabilisere befolkningens levevilkår. Dette er et vigtigt problem. Vi må skaffe folk mad, tøj, husly og medicin til at bekæmpe sygdomme.

c. Være særlig opmærksomme på at lære folk om vores parti-linie og opmuntre dem til at udføre deres forpligtigelser godt. Denne uddannelse bør ske i alle former - små konferencer, store konferencer og møder - og alle steder. Samtidig må vi danne og styrke administrative komiteer alle steder, i små og store landsbyer og i distrikterne. Endvidere må vi organisere og danne et stærkt og tæt net af masseorganisationer, for unge mænd, unge kvinder og børn.

d. Styrke og udvide partiet; ivrigt øge antallet af kaderer til at lede arbejdet på alle nivauer og i alle sektorer.

e. Med fasthed beskytte og udvikle Kampuchea-Vietnam solidariteten, som er den vigtigste politiske pligt der garanterer de to landes sejr.

f. Konsolidere udenrigspolitikken, så at fronten og Folkets Revolutionsråd opnår større prestige, og så mange lande i verden snarligt anerkender Rådet som den eneste legitime regering i Kampuchea.

STYRK SOLIDARITETEN MED VIETNAMS FOLK.

Ved afslutningen i 1975 af 30 års krig, med det vietnamesiske folks sejr over imperialismen og efter at de sidste USA-rådgivere forlod Saigon, åndede hele verden lettet op. Befrielsen blev en dobbelt befrielse, fordi der ikke fulgte hverken blodbad eller hævnaktioner i dens kølvand, men resocialisering og forsoning.

Men genopbygningen skulle stille Vietnam over for problemer af en uanet størrelsesorden. De vestlige landes hjælp udeblev næsten helt, med Skandinavien som en relativt håderlig undtagelse. USA, der ved Paris-aftalerne forpligtede sig til at hjælpe det land, man før havde søgt at bombe tilbage til stenalderen, har ikke ydet en cent, men tværtimod fortsat med at modarbejde Vietnam politisk. Dette er sket via en fortsat handels-boycot, forsøg på at holde landet uden for internationale organisationer og ved moralsk og økonomisk støtte til regimer og klasser, der var og er fjendtlige mod det socialistiske Vietnam.

Vietnam, der manglede næsten alt efter den krævende frihedskamp, søgte støtte og samarbejde hos dem, der ville og kunne hjælpe uden militære og politiske betingelser. At det først og fremmest blev de socialistiske lande, kan man ikke bebrejde hverken dem eller Vietnam, men kun de lande, der ikke ville hjælpe.

De foreløbige resultater af Kinas og USAs reaktionære politik over for Vietnam, har bragt nye ulykker over folkene i Vietnam, Laos og Kampuchea. Kinas aggressioner mod Vietnam er endnu ikke afsluttet. Vietnam har foreslået forhandlinger såsnart de sidste kinesiske tropper er ude af landet. Vi støtter Vietnams forslag og kræver ubetinget kinesisk respekt for Vietnams grænser.

I denne situation vil vi styrke vor solidaritet med Vietnam, og støtte det vietnamesiske folk, ved at intensivere vor Hospitalsindsamling og derfor opfordre enkeltpersoner og organisationer til aktivt at gå ind i dette arbejde.

Vi opfordrer den danske regering til at fastholde og udvikle sin bistandspolitik over for Vietnam og afvise presset fra reaktionære højrekredse og ekstremistiske smågrupper om at suspendere bistanden til Vietnam.

Vi opfordrer den danske regering til at gøre sin indflydelse gældende over for USA om at stoppe mistænkliggørelsen af Vietnam og istedet indfri de løfter der blev givet ved Paris-aftalen i 1973. På den måde sikres Vietnams uafhængighed bedst.

Solidaritetskonferencen med det vietnamesiske folk - samlet i København den 23.-24. marts 1979 - opfordrer indtrængende alle progressive mennesker i Danmark til at gå

konkret ind i solidaritetsarbejdet med Vietnam, støtte giro 7 00 84 30 - Hospitalsudstyr til Vietnam - give deres mening til kende over for den danske regering - og slutte op om Dansk-Vietnamesisk Forenings arbejde.

Enstemmigt vedtaget, Lørdag den 24. marts 1979.

LITTERATUR OM KONFLIKTEN.

Nguyen Khac Vien: "Kina vil være en stormagt" / FNL 4 år efter - Wilfred Burchett interviewer Nguyen Huu To om bl.a. FNLs forhold til Kampuchea / Vietnam nr. 2/79 / 7,50 kr.

Leder: Vietnam ud af Kampuchea / Wilfred Burchett: I kampzonen ved grænsen, fra besøg i Tay Ninh-provinsen i december 1978 / Nguyen Khac Vien: "Kina truer vores selvstændighed" / Vietnam nr. 1/79 / 7,50 kr.

Tommy Nielsen: Det kinesiske mindretal - historisk artikel om kinesere i Vietnam / Vietnam nr. 4/78 (udsolgt).

"Vi stole på egne kræfter" - interview med Hoang Tung om forholdet til Kina og Kampuchea. / Irene Nørlund: Indgreb mod handelsbourgeoisiet i det sydlige Vietnam / Vietnam nr. 3/78 / 5,00 kr.

Uddrag af vietnamesiske noter om grænseproblemet til Kampuchea og "Indokinesisk Føderation" / Peggy Duff om forholdet til Kampuchea / Vietnam nr. 2/78 / 5,00 kr.

Dokumenter om konflikten mellem Vietnam og Kina (maj-september 1978). 20. sider. 5,00 kr. DVF.

Dokumenter om grænsestriden mellem Vietnam og Kampuchea. 34 sider. 5,00 kr. DVF. (er p.t. udsolgt).

Kampuchea Dossier I + II, The Hoa in Vietnam Dossier I + II, Hanoi 1978, 100-200 sider, samling af artikler og dokumenter om konflikten. Engelsk og franske udgaver. Nogle er p.t. udsolgt. 5,00 kr. pr. stk.

Sydøstasien? artikler om konflikten af Wilfred Burchett, Melcolm Caldwell og Peggy Duff. 104 sider. Forlaget Demos. 36,00 kr.

ANDRE BØGER OG PJECER.

Vietnams Nye Opgaver. To taler af partisekretær Le Duan og premierminister Pham Van Dong om den socialistiske udviklingspolitik og forholdet til andre lande. 50 sider. 10 kr. DVF.

Vietnams Arbejderpartis Historie. Den officielle partihistorie for perioden 1930-1975.. 111 sider. Forlaget Solidaritet, 28,50 kr.

Alle ovennævnte udgivelser kan købes gennem DVF.

Dansk Vietnameseisk Forening

Dansk-Vietnamesisk Forening blev dannet den 31. januar 1976. Den skal videreføre og udbygge solidariteten med Vietnam og som der står i programerklæringen: »Knytte så nære kontakter med det nye Vietnams repræsentanter som muligt, befordre det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle samarbejde mellem Danmark og Vietnam og fremme venskabet mellem de to folk«.

Mødevirksomhed

Foreningen arrangerer offentlige møder, filmsforevisninger og udstillinger, hvor de forskellige aspekter af Vietnams udvikling belyses. Foreningen står også til rådighed med film, foredrag og lysbilleder.

Bladet VIETNAM

Foreningsbladet kommer hvert kvartal med artikler om Vietnam. Bladet bringer stof om alle sider af det vietnamesiske samfund, ofte på baggrund af besøg i Vietnam. oversatte vietnamesiske artikler samt oplysning om foreningens aktiviteter. *Abonnement* er inkluderet i medlemskontingentet. For ikke-medlemmer er prisen for 4 årlige numre 30 kr.

Medlemsskab

Foreningen er landsdækkende, absolut tværpolitisk og eneste danske venskabsforening med Vietnam, - vor ambassade i Danmark, siger vietnameserne. Som medlemmer optages alle, der går ind for foreningens vedtægter og program.

Kontingent: 75 kr årligt. For pensionister, unge under uddannelse og andre med nedsat indtægt 40 kr. og for organisationer 250 kr., der indbetales på giro 2 29 18 00.

Tlf.: (01) 31 21 76

Kontoret er åbent tirsdag og torsdag 16-18.

Dansk-Vietnamesisk Forening

H.C.Ørstedesvej 34

1879 København V

HOSPITALS- UDSTYR TIL VIETNAM GIRO 700 84 30

Vietnam har et enormt behov for hospitalsudstyr og medicin. I 1975 fandtes der til 50 millioner mennesker kun 501 hospitaler, som ofte var utilstrækkeligt udstyret. Der var kun 1 læge for hver 5.567 indbyggere, hvor vi i Danmark har en læge for hver 500. Siden befrielsen i 1975 har Vietnam været i færd med at udbygge sit sundhedsvæsen, og har i den forbindelse bedt Dansk Vietnamesisk Forening om at forsøge at skaffe brugt, men stadigt anvendeligt hospitalsudstyr fra Danmark.

Det kan derfor kun glæde os, at en henvendelse fra Dansk Vietnamesisk Forening til alle Danmarks hospitaler om at give deres brugte overskudsudstyr til Vietnam, er blevet modtaget med stor velvilje. Fra ialt 40 hospitaler har vi modtaget udstyr der svarer til et hospital med 800 sengepladser, og hvis brugsværdi er anslået til ca 5 millioner kroner. En del af udstyret er allerede installeret på Vietnamesiske hospitaler og mere er undervejs.

Støt Giro 7 00 84 30

Vi har fået betydelige tilskud fra DANIDA, og DDRs solidaritetskomite har sejlet udstyret til Vietnam for os. Men til brug for reparationer, reservedele og til køb af supplerende udstyr og medicin har vi brug for mange penge. Vi har derfor oprettet Giro 7 00 84 30, Hospitalsudstyr til Vietnam. Indtil marts 1979 har vi indsamlet ca. 80.000 kr. Vi opfordrer alle, der vil støtte dette gode formål til at sende et beløb på Giro 7 00 84 30, eller at skrive sig på en af vore indsamlingslister.

Venlig hilsen Dansk Vietnamesisk Forening.

Solidaritet med Vietnams folk

Giro 7 00 84 30

Dansk Vietnamesisk forening

Hospitalsudstyr

H.C. Ørstedesvej 34,3

1879 København V

Tlf. (01) 31 21 76, tirsdag og torsdag kl. 16-18

